

Izhaja vsak petek. Izdaja časopisno založniško podjetje Primorski tisk Koper. Naslov uredništva in uprave: Koper, Verdijeve 2/I, telefon 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrletna 130 din. Za inozemstvo letno 1000 din ali 3,5 dolarja. Bančni račun 602-70-1-181. Prilogo Uradni vestnik okraja Koper prejema naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

S SEJE OKRAJNEGA ODBORA SZDL KOPER

Vse sile za doseg postavljenih ciljev

Okrajna konferenca SZDL bo v Portorožu 25. in 26. februarja

Minuli petek, dne 23. januarja, je bila v Kopru pod vodstvom predsednika Alberta Jakopiča-Kajtimira seja Okrajnega odbora SZDL. Na dnevnem redu je bila obravnava poročila za bližnjo okrajno konferenco SZDL v Portorožu, predlog o datumu konference in predlog za sestav novega odbora.

Osnutek poročila za okrajno konferenco je prebral sekretar odbora Ivan Mavsar. Razdeljeno je na tri dele; najprej obravnava zaključke prve okrajne konference junija 1956 v Portorožu in njihovo izvajanje, dalje organizacijsko utrjevanje in politično vsebino dela SZDL in končno Socialistična zveza in druge množične organizacije.

O poročilu bomo podrobneje pisali ob konferenci, zato bi se zdaj zadržali le ob nekaterih pripombah in dopolnilih, ki so jih dali člani odbora na tej seji. Glavni poudarek je bil na materialnih pogojih delovanja ne toliko SZDL kolikor drugih množičnih organizacij in društev, smotrni uporabi in nadzorstvu nad trošenjem sredstev. Precej je bilo govora o želah, zlasti na vasi; upravičeno se po-

stavlja vprašanje, kot je poudaril predsednik Kajtimir, združevanja žena na vasi v svoji politični organizaciji, nekakšni naslednici nekdanje AFŽ.

Ugotovili so tudi, da niti sedanji sestav niti iz občin poslani predlogi za novi okrajni odbor SZDL ne ustrezajo strukturi prebivalstva, zato je bilo občinam naročeno, naj svoje predloge popravijo tako, da bodo v novem odboru dovolj močno zastopani predvsem kmetje, pred katerimi stojijo tudi v gospodarstvu našega okraja letos in vnaprej velike naloge.

Veliko govora je bilo tudi o družbenem upravljanju, spet s posebnim pogledom na vlogo žena v stanovanjskih skupnostih. Tudi žena naj bi bila zato v odboru več in v skladu z njihovo družbeno vlogo.

Pohvaljena je bila vloga Zavoda za napredek gospodinjstva v Kopru, treba pa bo še več povezave med Zavodom in podjetji zaradi uspešnejše organizacije društvene prehrane, tega za vsa družbo izredno pomembnega vprašanja.

Član odbora in predsednik OLO Albin Duje je govoril o okrajnem proračunu in proračunskem stanju, ki je letos zelo napeto, tako da je treba mobilizirati sleherni razpoložljivi vir in dinar za zadeve in objekte družbenega standarda. S tem v zvezi je bilo govora o napovedanem davku na alkoholne pijače, iz česar bi financirali predvsem izgradnjo nekaterih športnih objektov ter izvajanje kulturno-prosvetnih, športnih in telesno-vzgojnih programov po naših občinah.

Predsednik Kajtimir je obvestil članke, da bo konferenca v Portorožu delala v treh komisijah: 1. delo SZDL na vasi, 2. organizacijska vprašanja, kultura in prosveta, množične organizacije itd., in 3. družbeno in delovno upravljanje ter komunalna politika — to pa le prvi dan, drugi dan pa v plenarnem zasedanju. Dogovorili so se, naj bi bila konferenca 25. in 26. februarja v Portorožu.

Pomembna novost v delu SZDL pa bodo seminarji, ki jih je po konferenci napovedal tovariš Kajtimir. Na njih bodo delegati in člani okrajnega odbora SZDL s predsedniki osnovnih organizacij predelali gradivo in zaključke konference za njihovo čim bolj dosledno izvajanje, saj bo v letošnjem letu zaradi pomembnih gospodarskih in drugih nalog potrebna najširša aktivizacija vseh razpoložljivih sil in moči za doseg postavljenih ciljev. Le s takšnim odmerjanjem smeri našega družbenega razvoja in vlaganjem vseh sil za dosledno izpolnjevanje postavljenih nalog si Socialistična zveza pridobiva ugled, kakršen ji kot naši najbolj množični organizaciji tudi gre.

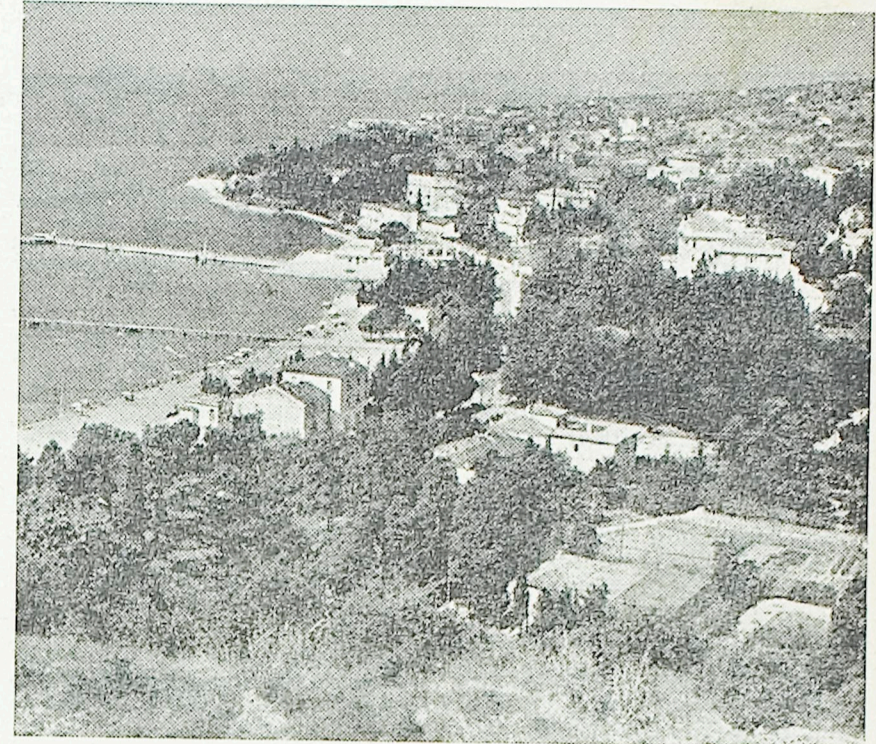
vih sil in moči za doseg postavljenih ciljev. Le s takšnim odmerjanjem smeri našega družbenega razvoja in vlaganjem vseh sil za dosledno izpolnjevanje postavljenih nalog si Socialistična zveza pridobiva ugled, kakršen ji kot naši najbolj množični organizaciji tudi gre.

POMEMBNA SEJA ZBORA PROIZVAJALCEV OBLO KOPER

O turizmu in gostinstvu ter 'dveh tretjinah'

V ponedeljek popoldne se je v sejni dvorani ObLO Koper sestel občinski zbor proizvajalcev in razpravljaval o poročilu sveta za turizem in gostinstvo, o priporočilu gospodarskim organizacijam za dodelitev 2/3 sredstev fonda skupne uporabe za reševanje splošne stanovanjske in komunalne izgradnje Kopra ter o zaposlitvi delovne sile.

Poročilo občinskega sveta za turizem in gostinstvo je zajelo podrobno analizo lanskoletnega turistično-gostinskega prometa v koprski občini in je dalo nekaj napotkov za priprave na letošnjo turistično sezono. Po daljši razpravi so odborniki sprejeli nekaj priporočil, med katerimi je posebno pomembno priporočilo o uvedbi materialne evidence pri pavšalistih, ki si čisto prislužijo na račun potrošnika več, kot bi si smeli. Lani so gostinska podjetja koprške občine dosegla bruto realizacije 357 milijonov dinarjev in tako presegla plan za 7%. Lanskoletna sezona je pokazala, da bo potrebno vlagati investicije v turizem in gostinstvo, vendar le iz lastnih skladov, ker bo potrebno še letos obnoviti predvsem pekarno in klavnico. Zato

Portorož je naše letovišče, ki se vse bolj uveljavlja tudi v tujini. To pričajo obiski inozemskih turistov ob praznovanju Novega leta, to pričajo številne prijave za letošnjo sezono, ki se začne že v marcu in se bo končala pozno v jeseni, najbolj pa to dokazujejo že skoraj za vsa sezono popolnoma zasedene hotelske zmogljivosti portoroških gostinsko-turističnih obratov

ZRELOSTNI IZPIT DELOVNIH KOLEKTIVOV

Vse naše delovne kolektive je močno razgibalo priporočilo III. plenuma Republiškega sveta sindikatov, naj namreč sindikati vplivajo na svoje članstvo, da bi po svojih podjetjih namenilo dve tretjini sredstev iz sklada za skupno uporabo za takšne negospodarske investicije, s katerimi bi najhitreje ter najbolj učinkovito izboljšali življenjske pogoje delovnih ljudi v podjetjih ali na področju komune.

Gre za uporabo tistih sredstev, o katerih popolnoma svobodno odloča vsak posamezni delovni kolektiv. Zbori proizvajalcev, sindikalni in ostali politični forumi pa si pri tem povsem upravičeno jemljejo pravico, da s političnimi sredstvi vplivajo na delovne kolektive, kako naj uporabijo ta sredstva. Po občinah v našem okraju, kjer je stanovanjska stiska za premmoge delovne ljudi najhujša nadloga, gre večina priporočil za tem, naj bi delovni kolektivi dve tretjini sredstev skupne uporabe namenili za stanovanjsko in komunalno izgradnjo.

Brez dvoma je sila smotrno, če se ob mnogih perečih vprašanjih družbenega standarda najprej lotimo tistega, ki najbolj glasno kliče po rešitvi! Prav zaradi čim bolj smotrne uporabe teh sredstev pa gredo priporočila v našem okraju tudi za tem, da se pri občinah na tak način odstopljena sredstva zbirajo v skupne fonde, uporabijo pa da naj se strogo namensko za izvedbo tistih vnaprej določenih negospodarskih investicij (stanovanjska izgradnja in komunalne naprave), ki so komuni kot celoti — hkrati pa tudi članom prizadetih delovnih kolektivov najbolj potrebne.

Poročila iz naših gospodarskih organizacij govore o tem, da so se še pred svojimi zaključnimi računi za leto 1958 mnogi naši delovni kolektivi že odločili: odvišna sredstva bodo po priporočilih občinskih zborov proizvajalcev (v le-teh pa imajo svoje zastopnike, ki bodo kontrolirali namensko uporabo odstopljenih sredstev!) namenili skupnim občinskim fondom za negospodarske investicije.

S takšnimi svojimi odločitvami pa so glede pojmovanja vloge svojega soupravljanja komun delovni kolektivi izpričali visoko stopnjo zrelosti.

OBČNI ZBOR OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA V KOPRU

V znamenju okrepljene sindikalne dejavnosti

Minulo soboto je bil v Kopru redni občni zbor Občinskega sindikalnega sveta Koper, ki so mu prisostvovali razen 129 delegatov tudi član predsedstva Glavnega odbora sindikatov Slovenije Branko Babič, predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Koper Tone Kodrič, podpredsednik ObLO Koper Marko Rainer, sekretar občinskega odbora SZDL Rado Pišot in številni drugi gosti. Uvodoma sta poročala dosedanja predsednik občinskega sindikalnega sveta Vlado Pohar in tajnik

Jože Degan, nato so sledila še druga poročila, njim pa bogata razprava delegatov o najrazličnejših problemih sindikalnega dela v občini.

Preteklo leto je preteklo v znamenju intenzivne politične dejavnosti sindikalnih organizacij, ki so močno povečale skrb za reševanje gospodarskih nalog in utrditev delavskega upravljanja. Znatni uspehi na tem področju so bili doseženi zlasti v večjih podjetjih, slabše pa je stanje v manjših obrtnih organizacijah in

v gostiščih, kjer je često opaziti zlorabo službenega položaja odgovornih ljudi pač zato, ker delavsko upravljanje v teh gospodarskih enotah nima tiste veljave, kot bi jo moralo imeti. Veliko zrelost delavcev je bilo zlasti opaziti na letošnjih občinskih zborih sindikalnih podružnic, ko so člani opozorili na razne napake in nepravilnosti v delu kolektiva in sindikalne organizacije ter predlagali razne ukrepe, ki se nanašajo na organizacijo dela, proizvodnje in na neposredno reševanje problemov delovnih in življenjskih pogojev zaposlenih delavcev.

Na področju koprške občine deluje 82 sindikalnih podružnic s 6882 člani in če upoštevamo, da je v občini okrog 8500 zaposlenih prebivalcev, pomeni, da je vključenih v sindikat 92% vseh zaposlenih. Število članov sindikata se je zlasti močno povečalo lani, saj se je dvignilo za 3082 članov, medtem ko je okrog 1000 zaposlenih vključenih v sindikalne organizacije s sedežem izven občine. Na splošno je bilo delo sindikalnih podružnic v minulemu letu plodno in vsestransko, so pa bili tudi številni propusti, predvsem glede strokovne in politične vzgoje, sodelovanja z drugimi organizacijami in poglobljenega reševanja gospodarskih in komunalnih vprašanj. Marsikje je čutili prešibko razpravo o organizaciji de-

čjo zaostajanja stanovanjske komunalne izgradnje v Kopru za splošnim gospodarskim razvojem občine dodeliti 2/3 sredstev fonda skupne uporabe za reševanje splošne stanovanjske in komunalne izgradnje. Predvideno je, da bi tako dobili okrog 50 milijonov dinarjev za gradnjo stanovanj in drugih komunalnih objektov. Zbor proizvajalcev je sklenil, da bo posebna komisija proučila dotok teh sredstev in pravilnost njihove uporabe. Ob zaključku seje so razpravljali o zaposlitvi delovne sile in njeni smotrni razporeditvi.

Večja komuna - večje odgovornosti

Konstituiranje občinskega ljudskega odbora Postojna

Preteklo soboto so se v Postojni sestali vsi odborniki bivših občinskih ljudskih odborov Postojna in Pivka ter konstituirali začasni občinski ljudski odbor Postojna.

Na ločenih sejah sta najprej oba zbora izvolila svoje odborniške komisije, nato pa sta se sestala na skupni seji ter izvolila

občinske odborniške komisije, predsednike komisij ter člane svetov. Izvolili so tudi posebno strokovno komisijo za določitev ožjih gradbenih okolišev za mesto Postojna in naselij Prestranek ter Pivka, in posebno upravno komisijo za izvedbo nacionalizacije stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov.

Za predsednika začasnega Občinskega ljudskega odbora Postojna je bil izvoljen dosedanja predsednik ObLO Postojna Jože Baša in zaradi povečanja področja občine za njegovga namestnika odbornik Adolf Gerželj. Kakor je znano, je sedanja postojnska občina tako po površini kakor po številu prebivalcev druga v našem okraju.

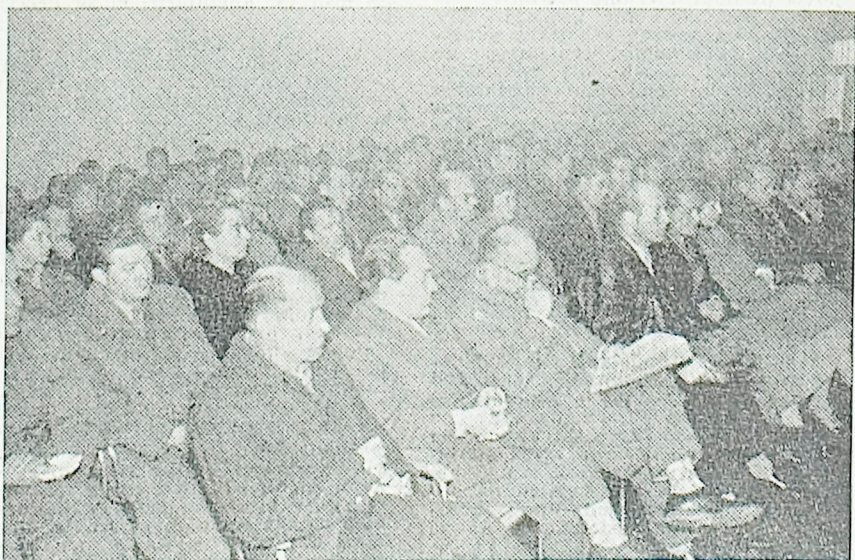
Na tej seji so odborniki razpravljali tudi o povečanju prometnega davka na alkoholne pijače od 10 na 20 odstotkov. Po krajši razpravi je bil tudi sprejet sklep, da bo stopil ta odlok v veljavo že 1. februarja.

Zaradi nenehnega večanja tujškega prometa v Postojnski jami so odborniki odobrili Zavodu Postojnske jame nabavo treh avtobusov, ki bodo vozili med Postojno in jamo, po potrebi pa tudi v druge turistične kraje. Šb

Ivan Regent 75-letnik

Te dni je praznoval 75-letnico svojega plodnega, revolucionarnega življenja znani slovenski politični delavec in publicist Ivan Regent. Kljub visokim letom je še poln življenjske energije in ustvarjalne moči ter neizprosnega boja za pravice delovnega človeka.

Ivan Regent je danes član izvršnega komiteja CK ZKS, član CK ZKJ, član predsedstva SZDL Slovenije, častni predsednik DPD Svobod Slovenije in ljudski poslanec za Postojnsko. Za neumorno delo se je k njegovim mnogim odlikovanjem pridružil pred leti še visoko odlikovanje predsednika Tita: Red junaka socialističnega dela.

S sobotnega občnega zbora občinskega sindikalnega sveta v Kopru

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sprejem DO SVETU

Za resnično prijateljstvo

Predsednik Združene arabske republike Naser je izrazil preko londonskega radia željo po vzpostavitvi prijateljskih odnosov med ZAR in Veliko Britanijo. Razumljivo je, da bi morali biti ti odnosi res prijateljski in osnovani na enakopravnosti. Priporočil pa je, naj Velika Britanija preneha s rovarjenjem na Srednjem vzhodu, ker vzbuja takšna dosedanja politika le nezadovoljstvo in nevarnost za mir.

Hruščev je optimist

Nikita Hruščev je na sprejemu indijskega veleposlaništva v Moskvi, ki je bil prirejen v počastitev indijskega narodnega praznika, med drugim izjavil, da ima vtis, da obstaja možnost za začetek razgovorov med Vzhodom in Zahodom. Dejal je, da želi napraviti Sovjetska zveza konec hladni vojni, da pa jo je pripravljena še bolj »ohladi«, če bi pri njej vztrajal Zahod. Izjavil je tudi, da je optimist glede možnosti začetka uspešnih pogajanj, češ da je Mikojanov privatni obisk v ZDA dokazal verjetnost izboljšanja odnosov.

Kalitev prijateljskih voda

V Firenzi se nadaljuje sodna obravnava proti pripadnikom beneške čete, to je proti bivšim beneškim partizanom in protifašističnim borbom. Porotno sodišče je doslej zaslišalo nekatere obtožence, ki so zavrnili vse točke obtožbe ter poudarjajo, da je na osnovi mirovne pogodbe prepovedano vsakršno sodno preganjanje bivših partizanov, ki so se borili za skupno zavezniško stvar. Obtožnica je popolnoma neutemeljena in se opira na skonstruirane obdolžitve, kar dokazuje tudi dejstvo, da so med obtoženci ljudje, ki s partizanskim gibanjem niso imeli nobene zveze.

Februarja bodo skovali odgovor

Februarja bo v Washingtonu posvetovanje predstavnikov vlad ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije, na katerem bodo izdelali osnutek odgovora na sovjetsko noto, ki predlaga sklicanje konference za sklenitev

nemške mirovne pogodbe. Po mnenju ameriških opazovalcev bo verjetno vseboval odgovor zahodnih držav predlog o sestanku zunanjih ministrov zahodnih in vzhodnih držav, ki naj bi bil v aprilu.

Nehru o sodobni znanosti

Na 46. kongresu indijske znanosti je v New Delhiju govoril 200 delegatov predsednik indijske vlade Nehru, ki je med drugim dejal v zvezi z nalogami sodobne znanosti, da ima današnja znanost dva obraza: obraz uničevalca in obraz ustvarjalca. To je utemeljil s tem, da beležimo na eni strani veličastne uspehe znanosti za dobrobit človeštva, na drugi strani pa čestokrat obstaja možnost, da bi izsledke znanosti uporabili v rušilne namene.

40. obletnica KPJ v sežanski občini

Spored proslavljanja 40. obletnice KPJ, ki ga je pred nekaj tedni sestavil poseben odbor pri občinskem komiteju ZKS Sežana, je dokaj obširen in izredno zanimiv. Ne glede na zaporedje, po katerem so v njem nanizane posamezne točke, ga v glavnem lahko delimo na dva dela.

Prvi je zgodovinski del. Razen vrste predavanj in govorov o razvoju in borbah KPJ, ki jih bodo organizirale osnovne organizacije ZKS same in s pomočjo Ljudske univerze ter predavatelj-

Novi francoski ministrski predsednik Michel Debré bo po vsej verjetnosti ostal malo dalj na svojem novem položaju kot katerikoli drugi premier Francije po zadnji vojni

DROBEC IZ ZGODOVINE KPJ OB 40-LETNICI NJENE USTANOVITVE

Srp in kladivo sta bila zadostno jamstvo

Centralna tehnika KPS je leta 1944 vzpostavila svoj punkt tudi v bližini Gorice, točneje v vasi Veniče pri Renčah. Preko tega oporišča, kjer je bila med drugim tudi kurirska reledna postaja P 12, je šlo potem do konca vojne precej tehničnega materiala in potrebščin za naše tiskarne iz Gorice, Trsta ter celo iz Milana in drugih italijanskih mest. Razen tovariša Rastka, ki je vodil punkt, razen kurirjev reledne postaje P 12, razen področnih aktivistov OF, pa članov Pokrajinske tehnike KPS za Slovensko Primorje, so bili v prijazni in gostoljubni vasi, spomladaj požgani od združenih fašističnih tolp z Nemci na čelu, še člani punkta 07, večkrat so prišli partizani iz enot VDV, člani okrožne gospodarske komisije, v neposredni bližini je bila izpostava OZNA za Gorishko, pa še komanda mesta in druge enote in ustanove, tako da je bilo v Renčah vedno zelo živahno. Seveda ni manjkalo tudi vdorov fašističnih sil v to »Renško republiko«, vendar pa so se v glavnem te hajke končavale brez hujših posledic za »stalne prebivalce« — to pa je že zgodba zase in ne sidi sem. Velja pa povedati še to, da so vsi domačini do najmanjših otrok vedeli za partizanske bunkerje, v katerih je bilo skrito prehodno blago, vanje pa so se ob nevarnih nevarnostih zatekali tudi partizani in aktivisti. V vsem letu pa ni bilo niti najmanjše izdaje in čeprav so se ljudje včasih tudi zelo bali, zapustili niso svojih borcev nikoli in so si s tem postavili najlepši spomenik. Morda kdaj drugič kaj več o tem.

Dragocen sodelavec na punktu Centralne tehnike KPS je bil zlasti to-

Med svojim obiskom v ZDA se je »mož št. 2« Sovjetske zveze Anastas Mikojan za kratek čas pomudil tudi v Hollywoodu, kjer je v Paramountovem ateljeju natekel med snemanjem na italijansko filmsko igralko Sofijo Loren, s katero je imel pravi novinarski intervju. Povabil jo je v Moskvo. Ze na zgornji sliki je videti, da je bil razgovor prisrčen.

skega aktiva na raznih akademijah, slavnostnih sejah in sestankih, predvideva ta del še številne proslave borb in zmag v polpretekli zgodovini Krasa, Vrhov, Senožec in Brkinov. Kdor se bo udeležil proslav, ki bodo razen v središčih občine, kakor so Sežana, Divača, Dutovlje, Komen in Stanjel, še na posameznih zgodovinskih krajih, bo podoživel najslavnejšo epopejo našega ljudstva, ki je pod vodstvom KPJ v krvavi revoluciji izvojevalo svojo nacionalno in socialno svobodo.

Datumi proslav so večinoma že določeni: 15. februar v Komnu v spomin na napad na nemško kolono, 27. aprila osrednja proslava v Sežani, 1. maja velika proslava v Divači, 17. maja v Kobjegli ob obletnici prve partijske konference za kraško okrožje, 25. maja v Gabrovici na Krasu s odkritjem spomenike plošče, kjer je bila mladinska tehnika, 28. junija bo zbor bivših antifašističnih aretirancev in internirancev v Škrbini, 15. julija proslava obletnice pokrajinske konference AFŽ v Štjaku, 28. avgusta proslava v Gornji Branici, 6. septembra pa v Stanjelu. Datuma še nista določena za proslavo v Senožecah, ki bo junija, in v Dutovljah, ki bo septembra. Letos bodo odbori ZB, ZROJ in SZDL odkrili spomenike ali spomenike plošče padlim v Štajelu, Kazljah, Auberu in Senožecah.

Tudi najmlajšim bodo pripovedovali o zgodovini delavskega gibanja in KPJ. Na vseh šolah bodo interne proslave, na nekaterih (Nadaljevanje na 8. strani)

Novice s TRŽAŠKEGA

OD ŠTIVANA DO SESLJANA

Devinsko-nabrežinski občinski svet je te dni razpravljal o pripombah nekaterih zasebnikov in ustanov glede urbanističnega načrta te občine. Ta načrt je pripravil arhitekt profesor Meng s sodelovanjem občinskega tehničnega urada. Občinski svet je v glavnem zavrnil vse pripombe, ker niso bile umestne in utemeljene. Urbanistični načrt bo odobril še ministrstvo za javna dela in potem ga bodo izvajali.

Omenjeni načrt obravnava urbanistično ureditev obalnega področja občine od Štivana do Sesljana in upošteva vedno večji turistični promet, ki se razvija med tema dvema krajema. Zato so predvidene na tem območju gradnje večjih in manjših hotelov in drugih turističnih objektov predvsem v Sesljanu ter ureditev obale ob nabrežinskem prtičju.

VRTEC V DOLINI

Pred dnevi je dolinski župan posredoval pri vladnem generalnem komisariju glede obnove otroškega vrta v Ricmanjih in zaposlitve brezposelnih. Kakor je znano je zgradba za otroški vrtec že zgrajena, ni pa opremljena ter je potrebno izdati le dovoljenje za njegovo otvoritev in redno poslovanje. Vladni komisar je dolinskemu županu dejal, da otroški vrtec za sedaj še ne more biti odprt, ker ni dovolj denarnih sredstev za njegovo vzdrževanje. Objubil pa je, da bo to vprašanje ugodno rešeno in da bo otvoritev tega otroškega vrta istočasno s otvoritvijo italijanskega otroškega vrta v Ricmanjih.

Tudi v občini Dolina je zelo pereče vprašanje brezposelnosti, saj je v tej občini sedaj 270 brezposelnih moških in 100 brezposelnih žena. Pri ustanovitvi SELAD bo za sedaj dobilo zaposlitev le 30 brezposelnih.

Slika z nedavnega kongresa Socialistične stranke Italije. Proak stranke Nenni (desno) s svojim sodelavcem Mazzalijem poslušajo govor levičarsko usmerjenega svojega konkurenta za mesto predsednika Vecchiottija med njegovim napadom na sedanje vodstvo, ki mu je med drugim očital preveliko naklonjenost parlamentarnemu življenju — se pravi, premajhno revolucionarnost in delo z množicami. Vendar pa je na kongresu zmagala Nennijeva frakcija in tako spet osvojila vrh v stranki, katere življenje bo teklo po starem žlebu

medtem ko bodo morali ostali počakati na zaposlitev daljši ali krajši čas.

NEPRAVIČNE NAGRADE

Delavci rafinerije AQUILA so nezadovoljni zaradi diskriminacijskega ravnanja vodstva. Te dni je bila namreč dodeljena najbolj zaslužnim delavcem letna nagrada za delo, ki je pa niso prejeli tisti delavci, za katere ve vodstvo, da so člani naprednega sindikata CGLI, čeprav so s svojim delom dokazali, da zaslužijo nagrado

O TRŽAŠKI BOLNIŠNICI

Pred nekaj dnevi je bila na medicinski šoli svečana otvoritev šolskega leta. Ravnatelj šole prof. dr. Lapenna se je ob tej priložnosti hudo pritožil nad slabimi razmerami, ki vladajo v glavni tržaški bolnišnici, kjer nimajo najvažnejših naprav za znanstvena raziskovanja in za zdravljenje bolnikov po sodobnih medicinskih izsledkih.

Pravijo, da bo o tem problemu razpravljaj tudi občinski svet na svojem bližnjem zasedanju.

SPET NOVI BREZPOSELNI?

Pogajanja med sindikalnim zastopniki in lastnikom ladjedelnice Sv. Justa glede napovedanih 120 odpustov delavcev in uslužbencev še niso rodila uspeha. Delodajalec pravi, da je prisiljen opustiti z dela omenjeno število delovnih moči, zastopniki sindikata pa trdijo, da bi lahko gospodarski problem podjetja rešili na drug način.

Vladna kriza v Italiji

Fanfanijeva vlada je v ponedeljek odstopila zaradi zaostrenih trenj v demokrščanski in socialdemokratski stranki. Neposredni povod je dal odstop socialdemokratskega ministra Vigorellija, ki se je izrekel proti koaliciji ter se zavzel za stališče socialdemokratske levice, da je treba takoj začeti razpravljati o združitvi s socialistično stranko. Ta notranja trenja onemogočajo koalicijski stranki, da bi obnovili vlado levega centra. Pričakovati je, da bo vladna kriza trajala dalj časa, in če bo predsednik Gronchi vendarle uspel najti primerno politično osebo za novega predsednika vlade, bo verjetno le-ta sestavil kratkotrajno manjšinsko vlado, v katero bi vstopili zgolj krščanski demokrati.

Iz zgodovine

DELAVSKEGA GIBANJA IN KPJ

1. februarja 1918 je bila vstaja mornarjev v Boki Kotorski.

2. in 3. februarja 1941 je bila na Štjaku na Vipavskem prva pokrajinska konferenca SPZZ za Primorsko, ki se je je udeležilo 200 delegatov.

4. februarja 1923 so bili na pobudo neodvisnih sindikatov veliki protestni shodi v Trbovljah, Kočevju, Velenju, Brestanici, Hudi jami, Zabukovici, Holmcu in Krmelju. Teh protestnih shodov se je udeležilo več kot 10 tisoč delavcev.

6. februarja 1945 je bilo na osvobojenem ozemlju zborovanje rudarjev, na katerem je bil izvoljen akcijski odbor za ustanovitev strokovne zveze rudarjev.

7. februarja 1926 so bile prve volitve v delavsko zbornico. 7. februarja 1940 je bilo izdano povelje, da je treba komuniste internirati v Bileči.

7. februarja 1945 je bilo na osvobojenem ozemlju manifestacijsko zborovanje profesorjev in učiteljev.

Februarja 1941 je bila v Taenu pod Šmarno goro pri Ljubljani v Novakovi hiši konferenca SKOJ za Slovenijo.

Februarja 1943 sta prišla v Slovenijo Ivo Lola Ribar in organizacijski sekretar CK SKOJ Rato Dugonjič, da bi pomagala utrditi organizacijo SKOJ in ZSM.

Februarja 1944 je bilo v Bili krajini veliko mladinsko zborovanje s podelitvijo zastav najboljši mladinski organizaciji v brigadi in najboljši mladinski organizaciji na terenu.

Februarja 1944 je bil v Ajdovcu pri Žužemberku prvi sestanek četnih, bataljonskih in brigadnih sekretarjev SKOJ iz partizanskih enot na področju medvojne marionetne Ljubljanske pokrajine. Sestanek je vodil organizacijski sekretar CK SKOJ Rato Dugonjič.

GORAZD MORJAK

Vneboj vestah

ATENE — Ko je pretekli teden potoval turški zunanji minister Zorlu iz Pariza v Ankaru, se je ustavil tudi v Atenah, kjer je izjavil, da je prepričan o dosegi sporazuma med Grčijo in Turčijo glede Cipra le, če bo prišla do izraza obojestranska dobra volja. Zavzel se je tudi za obnovu dobrih stikov med obema sosednima državama.

HELSINKI — Finski ministrski predsednik Kekonen, ki se te dni mudi na uradnem obisku v Leningradu, se je sestel z ministrskim predsednikom Hruščevom. Namen Kekonenovega obiska je utrditev trgovinskih stikov med SZ in Finsko.

HAMBURG — Alžirska vlada je pripravljena začeti pogajanja s Francijo o opustitvi sovražnosti. Za Alžirce je sedaj najvažnejše, da postane njihova država neodvisna in šele potem bodo možni nadaljnji razgovori o njihovi politiki.

NIKOSIJA — Britanci so pretekli teden ustavili na Cipru vojaške operacije proti pripadnikom EOKA v jugozahodnem delu otoka. Opazovalci so dejali, da je ustavitve operacij zahtevala britanska vlada.

PARIZ — Podpredsednika začasne alžirske vlade Ben Belo in druge voditelje osvobodilnega gibanja so premestili iz pariških zaporov na neki otok na Atlantiku, ki leži nekaj kilometrov severno od Bordeauxa.

MOSKVA — V Dubni blizu Moskve je bil podpisan protokol o sodelovanju na področju jedrske znanosti in energije med ZSSR in enajstimi socialističnimi državami.

FREETOWN — Na ozemlju Sierra Leone so na področju nahajališč diamantov aretirali 41 tujcev, ki niso imeli pravice iskati diamante.

AMSTERDAM — Število ladij nizozemske trgovske mornarice se je lani zmanjšalo od 1.610 na 1.578 ladij.

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradakšja. Tiska tiskarna CZP »Primorski tisk« Koper

Uspešno sodelovanje v dobro skupnosti

Volivci naj vedo, kaj dela izvoljeni ljudski odbor

V piranski občini so te dni v teku zbori volivcev za vse volilne enote. Ljudski odborniki so si namreč zadali nalogo, da do 29. januarja, ko bo znova zasedal občinski ljudski odbor, obvestijo svoje volivce o delu in zadnjih sklepah odbora. Dobro obiskani zbori volivcev so pokazali, da se prebivalstvo v vedno večji meri zanima za delo svojega ljudskega odbora, obširne diskusije pa so znak, da se volivci tudi v vedno večji meri zavedajo svoje pravice in dolžnosti, da s konstruktivnimi pripombami sodelujejo pri upravljanju komune.

Precej diskusije je bilo povsod okrog predloga občinskega zbora proizvajalcev, naj bi podjetja dve tretjini svojih prostih sredstev združila v skupno porabo za izboljšanje splošnega standarda. Tako so na vseh zborih poudarjali, da je v predlogu premalo poudarjena potreba po zagotovitvi določenega odstotka teh sredstev za gradnjo stanovanj. V Portorožu so volivci poleg tega predlagali, naj se iz omenjenih sredstev na vsak način napelje vodovod 40 družinam na pobočju nad hotelom »Palace«, ker morajo zdaj daleč po strmini po vodo k javni pipi. Tako v interesu domačega prebivalstva kot

turizma bi bilo tudi popravilo ceste bližnjice iz Portoroža na Beli križ. Ta cesta je ob vsakem dežju spolzka in razrita, zamaši kanale in povzroča blato in poplave tudi na spodnjem, asfaltiranem delu ceste.

Na zborih volivcev v Piranu so posebno obširno razpravljali o preskrbi. Zaradi dotrajane peči je preskrba s kruhom v zadnjem času močno pomanjkljiva, oz. neredna. Ker je gradnja nove pekarije že v teku, je upati, da bo problem preskrbe s kruhom zadovoljivo rešen najpozneje do začetka sezone. Volivci pa so predlagali, naj bi pekarija takoj sposobila za prodajo lokal na Rokovem trgu, da bi tako vsaj omilila naval na ostali dve piranski prodajalni ob urah, ko prispe kruh iz pekarije.

Na pedezelskih voliščih so seveda najobširneje obravnavali sklepe, s katerimi začenja piranska občina novo kmetijsko politiko. Nedavna združitve treh zadrug v eno je samo eden izmed ukrepov, ki naj pripomorejo k povečanju in izboljšanju kmetijske proizvodnje v občini. Odborniki so morali obširno poročati o poteku komasacije, o predvidenih zemljiščih, ki pridejo v poštev za bodoče in s tem za nacionalizacijo, o raznih pojavih pri odkupu in o potrebi ustvarjanja zaloga pri kmetijskih zadrukah, da bodo v primeru potrebe lahko intervenirale in preprečile spekulacijo. Kmetovalci so tudi izrazili željo, da bi od zadruga in državnega posestva dobili močnejši vzgled za boljše obdelovanje zemlje.

Tudi o spremembi nekaterih občinskih taks je bilo na zborih govora. Nikjer niso oporekali zvišanju nekaterih taks. Nasprotno so na nekaterih voliščih predlagali, naj bi davek na promet z alkoholnimi pijačami povečali za 5 do 10 odstotkov, dobljena sredstva pa porabili za mlečno restavracijo, ki bi bila potrebna tako v Piranu kot Portorožu, ali pa porabili za kakšno drugo splošno koristno ureditev.

Kot že rečeno, so zbori volivcev v piranski občini pokazali razveseljivo naraščanje zavesti prebivalstva za socialistično samoupravljanje. Predlogi in pripombe, zbrani na zborih volivcev, bodo olajšali občinskemu ljudskemu odboru izbiro med bolj in manj važnimi, kar je potrebno urediti v korist vsega prebivalstva občine. J. L.

In še zadnje vesti

Predsednik Tito spet na „Galebu“

Po slovesu od azijskih prijateljev še obisk v Afriki: Etiopija, Sudan in Združena arabska republika

V ponedeljek jutraj je predsednik Tito s svojim spremstvom zapustil po šestdnevnem državnem obisku Cejlona. Cejlonsko ljudstvo je predsednika Tita nad vse pristržno sprejelo, posebno še ker je bila ta mlada država ena izmed prvih članov azijsko-afriške konference in pobudnik koeksistence na tem delu sveta.

Med svojim uradnim obiskom je imel predsednik Tito državniške razgovore s predsednikom vlade Bandaranaiikom. Razgovorom so prisostvovali vsi člani jugoslovanske vladne delegacije ter visoki državni funkcionarji Cejlona. Visoka državnik sta se razgovarjala o perečih mednarodnih vprašanjih in »po ugotovitvi, da so v sedanjih fazi človeške civilizacije na svetu mnoge razlike politične, gospodarske, nacionalne, družbenega in drugačnega značaja, ugotovila, da je potrebno zaradi napredka in celo obstoja človeštva premostiti vse te razlike in doseči mednarodni sporazum na osnovi razumevanja, sodelovanja in prijateljstva.«

Državnika sta poudarila, da toplo podpirata vsa prizadevanja za opustitev jedrskih poskusov in splošno razorožitev in sta soglasna v zahtevi po odstranitvi ovir na poti popolnega in neoviranega gospodarskega sodelovanja med deželami ne glede na njihove ideološke in druge razlike.

V uradnem sporočilu o razgovorih med predsednikom Titom in predsednikom cejlonske vlade Bandaranaiikom, je med drugim tudi rečeno, da je potrebno krepiti diplomatske stike med Jugoslavijo in Cejlonom in razširiti sodelovanje na gospodarskem, tehničnem, znanstvenem in kulturnem področju.

Predsednik Tito je med svojim šestdnevним bivanjem obiskal več krajev države Cejlon in povsod je bil sprejet kot drag prijatelj cejlonskega ljudstva.

Pred odhodom iz Colomba je predsednik Tito med drugim dejal: »Ko gleda človek vašo cvetočo deželo in ves ta del sveta z njegovimi ogrom-

nimi možnostmi in velikimi težnjami po nadaljnjem razvoju in miru, postane še bolj trdno prepričan, da je zavoljo človeka, zavoljo človeštva in njegovega napredka neogibno, da hodimo po poti miru in ustvarjanja dobrih odnosov med narodi in državami.«

S tem je bil zaključen obisk predsednika Tita v azijskih deželah. Zda potuje v Afriko in bo obiskal Etiopijo, Sudan in ZAR.

—O—

Zastave po vetru

V Moskvi je bil te dni enaindvajseti izredni kongres Komunistične partije Sovjetske zveze. Prvi dan kongresa je govoril prvi sekretar CK KP SZ Nikita Hruščev, ki je prebral obširen referat o predloženem sedemletnem planu gospodarskega razvoja Sovjetske zveze. Med drugim je omenil, da bo prihodnja naloga sovjetske ekonomike vsestranski razvoj proizvodnih sil, predvsem razvoj težke industrije, ki bo omogočil odločilni korak v ustvarjanju materialno-tehnične baze komunizma in zagotovil zmago SZ v miroljubnem tekmovanju s kapitalističnimi deželami. Navedel je tudi obsežne naloge na področju politike, idejnovezgojnega dela in na področju mednarodnih odnosov. Seveda je Hruščev izkoristil tudi to priložnost za napad na program in politiko ZKJ, izrazil pa je željo za razvijanje trgovinskih stikov z Jugoslavijo.

Nov občinski sindikalni svet v Postojni

Sindikalne organizacije na področju sedanje občine Postojna so v minulemu letu posvetile vso pozornost razpravam o vlogi sindikalnih organizacij pri strokovnem, političnem in kulturnem izobraževanju članov. Sindikalne podružnice se vedno bolj zavzemajo za izboljšanje organizacije dela, za povečanje proizvodnje in za izboljšanje življenjske ravni delovnega človeka. Vse to kaže, da so sindikati našli obliko dela in začeli izvajati konkretne naloge, kakor je bilo poudarjeno na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta, ki je bil minul teden v Postojni.

Tudi na področju telesne kulture so bili doseženi lepi uspehi, ki se kažejo v prirejanju številnih fizikalnih in športnih tekmovanj. Člani sindikalnih podružnic se tudi z uspehom udeležujejo v raznih sekcijah DPD Svobode.

Lani so sindikalne podružnice pridobile 24 množičnih sestankov s člani raznih kolektivov in so razpravljale o gospodarjenju podjetij in o delu organov družbenega upravljanja. Nedvomno je zasluga sindikalnih organizacij, da so bili izvoljeni v delavске svete tudi mladi delavci, ki se danes aktivno udeležujejo v delavskem upravljanju. Tako sodelovanje je bilo posebno uspešno na področju občine Postojna, medtem ko je bilo na področju bivše občine Pivka opaziti premajhno pomoč bivšega občinskega sindikalnega sveta delovnim kolektivom in sindikalnim organizacijam.

Na občnem zboru so tudi kritično

ocenili stališče tistih, ki so bili odgovorni za izdelavo načrtov za otvoritev delavske restavracije v Postojni. S svojim odlašanjem in zavlačevanjem dela so privedli do tega, da še danes ni restavracije. Gradbena in sanitarna inšpekcija ne pristaneta na nepopolno adaptacijo bivših prostora nekdanje menze in po približnih ocenitvah bi dela, ki jih zahtevata ti dve inšpekciji, veljala okrog 8 milijonov dinarjev. Ker teh investicijskih sredstev ni na razpolago, se vprašujemo, kar je za Postojno zelo pereče, kako urediti ceneno družbeno prehrano.

Na občnem zboru so delegati predlagali, naj bi v prvem obdobju bodočih graditev dali prednost gradnji kulturnega doma in kopalnega bazena v Postojni, gradnji zdravstvenega doma in ureditvi lekarnice v Pivki ter še nekaterih važnejših komunalnih objektov, ki bi jih zgradili iz sredstev in skladov podjetij.

Ob zaključku občnega zbora so izvolili 41-članski plenum. STINA

IZOLA

Amaterski oder izolskega DPD Svoboda ni zaspal na lanskoletnih uspehih. Igralci pridno vadijo in bodo v počastitev Prešernove obletnice uprizorili Harrisonovo igro »Molčeca usta«. Čeprav so nekateri igralci v podjetjih in na drugih službenih mestih zelo zaposleni, vendar nesebično žrtvujejo svoj prosti čas za vaje, prav tako pa tovariš Srečko Tič iz Kopra, ki delo režira. Druga skupina pa pripravlja v režiji domačega režiserja Skamena Kaiserjevo dramo iz japonskega življenja »Vojak Tanaka«. Za poslavo 40. obletnice ustanovitve KPJ bodo uprizorili Cankarjevo »Hlapce«, mladinsko gledališče pa bo pripravilo Dickensovega »Oliverja Twista« ali Škufčevovo igro »Janko in Metka«. Prizadevni izolski gledališki delavci so se tudi odločili, da bodo izdajali svoj gledališki list. K. V.

Komisija za sklepanja in odpovedi delovnih razmerij podjetja ELEKTRO-KOPER

razpisuje delovno mesto NABAVNEGA REFERENTA

Pogoji: srednja strokovna izobrazba z večletno prakso v elektrostroki in dobro poznavanje elektromateriala — Prijave z življenjepisom pošljite na tajništvo podjetja do 12. februarja 1959 — Nastop službe 1. marca 1959

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Tarifni pravilniki, akcija „dve tretjini“ in drugo

Sestava tarifnih pravilnikov je trenutno ena najvažnejših nalog naših gospodarskih organizacij. Nagrajevanje po učinku pa je osnovno načelo, ki naj bi bilo uveljavljeno v novih tarifnih pravilnikih.

Ne moremo se spuščati v podrobnosti tega vprašanja v tako kratkem sestavku. Tudi je o tem vprašanju tako z načelnega kot vsebinskega stališča obširneje govora drugje. Posebno široko so zajele reševanje s tem nastale problematike sindikalne organizacije, ki so ne le obljubile svojo pomoč gospodarskim organizacijam, da bi bilo pravilno rešeno, temveč so ga tudi postavile za letos kot eno svojih najvažnejših nalog. Saj je tudi razumljivo, zakaj posvečamo tako skrb in pozornost prav vprašanju pravilne sestave tarifnih pravilnikov, pravilne postavitve tarifnih postavk in drugih s tem zvezanih vprašanj. V splošnih naporih za dvig naše proizvodnje, delovne storilnosti, kakovosti izdelkov in storitev, za izkoriščanje vseh rezerv tako v materialu kot v delovni sili in neizkoriščenih ali premalo izkoriščenih zmogljivostih, pa v varčevanju, naj bi bila pravilna rešitev nagrajevanja ena izmed osnov za rešitev tako pomembnega vprašanja. Saj je jasno že od prvega časa, ko smo

prešli na nova načela gospodarjenja in vodenja gospodarstva, da bomo le tako lahko dvignili svojo življenjsko raven in ne drugače.

Drugo pomembno vprašanje, za rešitev katerega so se tudi angažirale sindikalne organizacije, je vprašanje, ki je dobilo ime »dve tretjini«. Pravzaprav je bil to predlog republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Bistvo predloga je, da naj bi kolektivni v gospodarskih organizacijah dve tretjini sredstev, s katerimi bodo lahko razpolagali po zaključnih računih, to je po odbitku vseh obveznih in neobveznih davkov, namenili in uporabili za družbeni standard. Po možnosti naj bi kolektivni v enem kraju ta sredstva združili v skupen sklad in tako bodisi zgradili kak važen objekt ali kako drugače pripomogli za rešitev tega ali onega vprašanja, ki ima družbeni pomen. Akcija je naletela na velik odmev in v okviru tega se pripravljajo predlogi, načrti in drugo. Vsekakor pa je poudarek te akcije tudi v drugi smeri, ko proizvajalci sami odločajo o sredstvih, ki so jih ustvarili, s čimer dobiva samoupravljanje v delovnih kolektivih ponoven in velik poudarek.

Končno naj bi še spregovorili o kreditih in letošnjih smernicah

kratkoročnega kreditiranja. Tudi v tem pogledu se nadaljuje začrtana pot in gremo v smeri utrjevanja postavljenih načel. Pri tem gre predvsem za načelo, da morajo gospodarske organizacije čim bolj krepiti svoje sklade obratnih sredstev. Zato bo letos v tem pogledu strožje stališče, ki ga bodo morale uveljavljati banke in po katerem gospodarske organizacije ne bodo mogle dobiti nobenega kredita za obratna sredstva iz bančnih virov, dokler ne bodo prenesla v svoj sklad obratnih sredstev vsa sredstva obvezne rezerve in sklada skupne porabe. Sredstva, ki se namreč vodijo na računu 689 pri banki za posamezne gospodarske organizacije, bodo letos sproščena za navedeni namen. Glede kreditov za povečan obseg poslovanja pa velja, da jih bodo lahko dobile tiste gospodarske organizacije, ki z večjim izkoriščanjem kapacitet trajno večajo obseg svojega poslovanja, pa jim sredstva sklada obratnih sredstev in druga sredstva, ki jih v ta namen lahko izkoriščajo, za to ne zadoščajo.

Nanizani problemi, ki jih rešujemo v okviru sedanjih možnosti, predstavljajo, kot rečeno, napore za dvig življenjske ravni naših delovnih ljudi in bodo osrednja vprašanja letošnje gospodarske politike. -dt-

Občni zbor sindikatov

(Nadaljevanje s 1. strani)

la v podjetjih in premajhno skrb za delovnega človeka.

Sindikalne podružnice vključujejo 170 fizikalnih in športnih sekcij s 1215 člani, dalje imajo 27 sindikalnih knjižnic z 805 knjigami ter okrog 1000 časopisi in revijami, člani sindikatov pa se uspešno udeležujejo tudi v kulturno-prosvetnem življenju.

Pomemben prispevek k razpravi o delu sindikalnih podružnic so dali tudi gosti Branko Babič, Tone Kodrič, Rado Pišot in Marko Rainer.

Udeleženci razprave so tolmačili nujnost, da bi sindikalne organizacije vplivale na vodstva podjetij, naj bi najmanj 2/3 sredstev sklada skupne porabe, ki ostanejo podjetjem za prosto razpolaganje uporabili za potrebe družbenega standarda, za povečano komunalno izgradnjo, predvsem za gradnjo stanovanj. Delegati so ta predlog osvojili.

Ob zaključku občnega zbora, ki je dal mnogo smernic za prihodnje konkretno delo, so izvolili 33-članski plenum in delegate za občni zbor okrajnega sindikalnega sveta ter za kongres ZSJ.

Vremensko poročilo

veljavno od 30. januarja do 6. februarja 1959

Ze pred nekaj dnevi je preko Alp vdrl v večji del Zahodne in Srednje Evrope hladni zrak. Nad Alpami že več dni močno sneži in sneg je zapadel tudi v Jugoslaviji. Močne snežne padavine so tudi v severnem delu Sovjetske zveze, v Sredozemlju pa vlada v glavnem lepo vreme.

V naslednjih dneh bo prevladovalo hladno vreme. Vpliv nedavnega vdora mraza v naše kraje se bo močno občutil v zadnjih dneh tega tedna, sledila bo krajša stabilizacija vremenske situacije, nato pa bo konec prihodnjega tedna temperatura ponovno močno padla in bo v kontinentalnih predelih snežilo, v Primorju pa deževalo. Kaže, da bo prva polovica tedna ugodnejša od druge, ker bodo slabe vremenske razmere vplivale na povečanje mraza, ki bo dosegel najvišjo stopnjo sredi februarja in šele po 25. februarju lahko pričakujemo njegovo popuščanje.

Nabratko

LANI SMO IZVOZILI VEČ KOT 8.000 TON ZEBLJEV, od tega 6.000 ton v ZDA in 2.000 ton na Bližnji in Srednji vzhod.

INDUSTRIJA V NISU USVAJA NOVE PROIZVODE. Tako bo tovarna železniških vozil »Stanko Paunovič« v kooperaciji s tovarno strojev »Ivo Lola-Ribar« letos proizvedla 5.000 ton delov za kretnice, sedaj proučujejo možnosti za proizvodnjo šasij za automobile tovarne FAP in za izdelavo kondenzatorjev za termocentralo Sošanj.

5.539.000 kWh ELEKTRIČNE ENERGIJE JE PROIZVEDLA 13. januarja hidrocentrala Jablanica ter s tem rekordno preseгла planirano dnevno zmogljivost 3.456.000 kWh. Istega dne so združene elektrarne v elektrogospodarski skupnosti Bosne in Hercegovine dosegle rekordno dnevno proizvodnjo 6.536.000 kWh.

TISOČ AMERIŠKIH TURISTOV JE TE DNI PRIPELJALA VELIKA OCEANSKA LADJA BRITANIC V DUBROVNIK. V marcu pa bo prispela velika skupina norveških turistov.

NOVA TOVARNA SULFITNE CELULOZE V BANJI LUKI bo imela zmogljivost letne proizvodnje 40.000 ton. Celulozo iz te tovarne bo v glavnem uporabljala tovarna viskoze v Loznici.

8.865.000.000 BO ZNASALA LETOSNJA VREDNOST IZVOZA IZ MAKEDONIJE. Znatno se bo letos povečal izvoz industrijskih izdelkov in kmetijskih pridelkov, sestava makedonskega izvoza pa se vse bolj spreminja v korist industrijskih izdelkov.

LETOS BO LITOSTROJ USMERIL PROIZVODNJO NA VEČ VELIKIH TURBIN ZA ELEKTRIFIKACIJO NASE DRŽAVE. Izdelal bo tudi turbine za Pakistan ter turbine za hidrocentrale Split, Bistrica, Peruča, Peruča in Ožbolt. Proizvodni plan predvideva tudi povečanje proizvodnje namakalnih črpalk za 40 odstotkov in izdelovanje bagrov v kooperaciji s sorodnimi podjetji.

V OSJEŠKI LIVARNI SO ZACELI IZDELOVATI KULTIVATORJE IN SEJALNE STROJE, ki so namenjeni traktorjem tipa »Ferguson«. V tej tovarni so izdelali tudi traktorski stroj za posipanje umetnega gnojila ki zahteva 4 m širok pas. Strokovnjaki menijo, da bo livarna izdelala tudi 7.000 plugov za traktorje »Ferguson«, kolikor jih rabi naše kmetijstvo.

PREKLIC

Tominc Ivana, posestnica iz Smihela pod Nanosom št. 39, in njen sin, Tominc Ivan, opozarjata vse prizadete, da njun sin oziroma brat Tominc Franc ni več lastnik nobenih nepremičnin, ker je vse svoje dosežane nepremičnine že razdal, in sicer zadnje svoje parcele z darilno pogodbo z dne 8. septembra 1958, in zato ni upravičen več prodajati nobenih nepremičnin. Če kaj prodaja, očitveno prodaja zemljišča, do katerih mu ne pripadajo več nobene pravice. Oba zgoraj navedena obenem izjavljata, da nista plačnika za dolgeve, ki bi jih Tominc Franc morda napravil.

TUDI V KOMNU NA KRASU OBSEŽNE PRIPRAVE

Dve slavni obletnici v enem praznovanju

Bilo je 2. februarja 1944, ko je maloštevilna kraška partizanska četa pod vodstvom narodnega heroja Stjenke do zadnjega moža uničila nemško oklopno kolono v gozdni soteski Dovec med Komnom in Branikom.

Tej bleščeči zmagi je sledilo maščevanje SS-ovcev, ki so dne

15. februarja 1944 navalili na Komen, Branik in sosedne vasi, jih upepelili in razrušili do zad-

Iz Prestranka

V letošnji sezoni je prosvetno društvo »Ivan Vadal« v Prestranku uprizorilo že tri dramska dela, prihodnje nedeljo pa bo premiera Golieve mladinske igre »Princeska in pastirček«, pri kateri sodeluje 45 pionirjev in mladincev. Dramska skupina odraslih pripravlja dve predstavi. Prva bo v februarju, in sicer Calderonova drama »Dama - škrtak«.

Pionirski in mladinski krožki se redno sestajajo v novem kulturnem domu, cicibani si krajšajo čas s poslušanjem oddaj in se učijo raznih igrvic. Pionirji se aktivno udeležujejo v šahovskem, tehničnem in lutkovnem krožku, kakor tudi v podmladku gasilske organizacije.

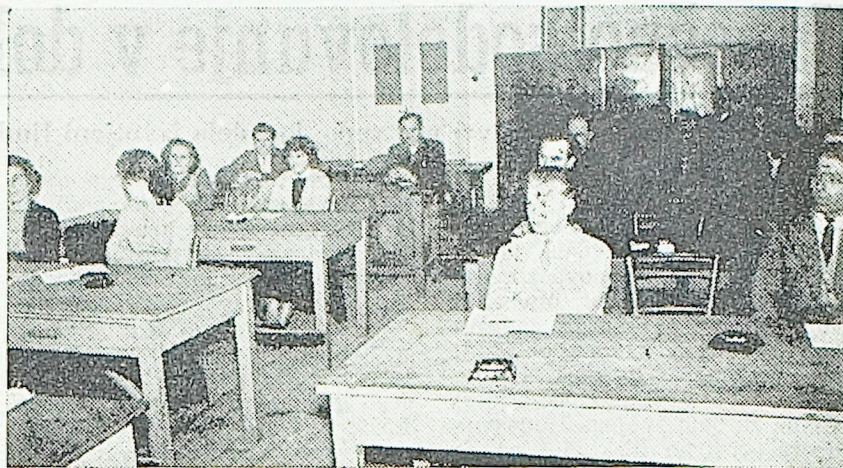
Prosvetno društvo je organiziralo ta mesec dve zanimivi predavanji pod naslovom »Od Jadrana do Severnega morja« ter »Kraški svet skozi oko fotokamere«. Predavatelj sta bila France Habe in France Hribar iz Postojne. Zanimiva snov in lepi diapozitivi so navdušili občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo prosvetno dvorano.

Tudi v Prestranku ima postojnsko jamarsko društvo »Lučka Čeč« svoje člane-mladince in pionirje. Le-ti so zelo delavni in se uspešno udeležujejo raziskovanj kraških jam.

Društvo TVD Partizan v Prestranku sestavljajo v pretežni večini mladinci in pionirji. Imajo pa velike težave v tem, ker nimajo društvenih prostorov in se sestajajo tam, kjer je trenutno prostor. Najštevilnejši je smučarski krožek, dosti članov pa je vključenih tudi v strelskem krožku in v namiznoteniški sekciji. Imajo nekaj telovadnega orodja, ki pa ga žal zaradi pomanjkanja telovadnice ne morejo s pridom koristiti. Zato so člani in vsi prebivalci z zadovoljstvom sprejeli sklep družbenih organizacij ter šole, da bodo še letos v Prestranku začeli z lastnimi silami graditi telovadni dom.

njega kamna, vse prebivalstvo pa odgnali na prisilno delo v Nemčijo. V spomin na ta dogodek slavi Komen in z njim ves Spodnji Kras svoj občinski oziroma krajevni praznik.

Vsako leto se proslavi ta dan zelo svečano. Letos pa bo proslava krajevnega praznika v Komnu mnogo globlja ter pomembnejša, saj bo združena s proslavo 40. obletnice obstoja naše slavne KPJ. Dva pripravljala odbora, propagandni in tehnični, pripravljata obširen program, o čemer bomo javnost še obvestili. Za sedaj povemo le to, da bo v proslavo 40-letnega jubileja Partije prvič javno nastopila reorganizirana domača godba na pihala pod novim vodstvom.

V Kopru že nekaj časa uspešno deluje pri okrajnem odboru SZDL Zavod za izobraževanje v delavskem in družbenem upravljanju. V šoli tega zavoda se je doslej zvrstilo že lepo število gojencev iz mnogih podjetij obeh primorskih okrajev. Na sliki je zadnja izmena, ko poslušajo zanimivo predavanje direktorja Zavoda za plan pri OLO Koper inž. Petra Aljančiča. Razen njegova pa so predavatelji v šoli še drugi najboljši strokovnjaki za posamezna področja družbenega življenja, ki se v šoli obravnava, zato slušatelji kljub kratkemu trajanju šole zvedo v njej mnogo novega, kar bodo lahko pozneje s pridom uporabili na svojih delovnih mestih in v življenju sploh.

LJUDSKI POSLANEC IVAN REGENT MED SVOJIMI VOLIVCI

Največ z močjo lastnih rok

Na kratko smo že poročali, da je pred dnevi obiskal svoje volivce na Postojnskem republiški ljudski poslanec Ivan Regent. To vest še dopolnjujemo z vsebino razgovorov med njim in prebivalci Velikega Ubelskega.

V nedeljo, 18. t. m., je bilo v prostorih osnovne šole v Velikem Ubelskem veliko zborovanje, ki sta mu prisostvovala tudi sekretar občinskega komiteja ZK Postojna Slavko Černelič in občinski odbornik veliko-ubelske volilne enote Zdravko Smrekar.

Zbranih je bilo več kot 100 volivcev, ki so z zanimanjem sledili govoru poslanca Regenta o pomenu 40. obletnice ustanovitve KPJ s poudarkom, da je imela naša Komunistična partija tudi v tem delu Notranjske v času italijanske fašistične okupacije številne simpatizerje in aktivne so-

delavce. Nato so volivci razpravljali s tovarišem Regentom o problemih svojega dela in življenja. Izrazili so prepričanje, da jim bo uspelo z lastnimi rokami in s pomočjo občine zgraditi vodovod v Velikem Ubelskem, Stranah in Brezju, v Brezju namravajo tudi postaviti javno razsvetljavo ter se lotiti ureditve in smotrnejšega izkoriščanja pašniških površin. Poseben problem za to področje, kjer živi v 175 gospodarstvih 644 prebivalcev, predstavlja gozd, ki ga korišča jo le nekatera kmečka gospodarstva in še to na zelo omejeni površini. Večina kmetov mora zato kupovati drva pri gozdnem gospodarstvu iz gozdov SLP. Zato so izrazili željo, naj dobijo pravico do izkoriščanja vse nekdanje površine, ki so jo že nekoč uživali. Zanimali so se tudi, kako se bo izvajal občinski odlok o komasaciji in arondaciji zemljišč, pa tudi kako bo z vključevanjem kmečkega prebivalstva v socialno zavarovanje.

Popoldne se je poslanec Regent udeležil razširjene seje krajevnega odbora Veliko Ubelsko, kateri so prisostvovali tudi člani odborov SZDL Veliko Ubelsko, Razdrto in Strane ter osnovne organizacije ZK. Na tej seji so bili sprejeti številni sklepi, med njimi ta, naj bi za boljše izkoriščanje in izboljšanje pašniških površin do konca tega meseca izvolili pašniški odbor, tovarišu poslancu pa pripravili pismeno utemeljitev z obširno obrazložitvijo pravice do pašnikov agrarne skupnosti do gozdov, ki so last SLP. Pred odhodom se je poslanec Ivan Regent podpisal v knjižico šolske kronike.

— 0 —

DEDEK MRAZ SE ZAHVALJUJE

Pripravljali odbor za proslavo Novoletne jelke v Pregarjih se toplo zahvaljuje vsem podjetjem, ustanovam, organizacijam in vsem, ki so na kakršnenkoli način omogočili prijetno praznovanje Novoletne jelke. Predvsem pa se zahvaljuje: Obrtni zadrugi Pregarje za denarni prispevek 15.000 din, KZ Pregarje za 15.000 din, Društvu prijateljev mladine v Ljubljani za 10.000 din, ObLO Hrpelje za 37.000 din in vaščanom šolskega okoliša za 11.000 dinarjev. Še posebej se je treba zahvaliti članom PD in MPD ter mladincem aktiva Partizan za uspešno dekoracijo (vsemirska raketa, letalo, pravljica kuhinja itd.) in za spremstvo dedka Mraza, ObLO Hrpelje za topel sprejem in darila v vrednosti 30.000 dinarjev ter za v usnje vezan album fotografij narodnih herojev in organom tajništva za notranje zadeve pri OLO Koper in pripadnikom milice, ki so omogočili nemoten sprevid iz Pregarj do Kozine. Iskrena hvala tudi vaščanom Pregarji, Huj, Javorja, Kozine in Obrova za prisrčen sprejem.

«SLOVENSKI JADRAN» v vsako hišo Slovenskega Primorja!

Bilo bi prav . . .

... če bi delavski sveti prepovedali uporabo osebnih avtomobilov brez službenih potnih nalogov in če bi zahtevali takojšnje plačilo za privatne vožnje in izlete;

... če bi sindikalne organizacije organizirale med delovnimi kolektivi razprave o vseh važnejših sklepih, ki se nanašajo na premije, nagrade, tarife in premijske pravilnike, periodične obračune, plane proizvodnje, norme, delitev sredstev iz skladov itd.;

... če bi v manjših obrtnih podjetjih in gostiščih, kjer je kolektivno upravljanje, člani delovnih kolektivov vsak mesec na skupnem sestanku obravnavali gospodarsko stanje obrata in da bi le po sklepu kolektiva in ne po volji posameznika razdelili ustvarjeni dohodek;

... če bi organi delavskega upravljanja opozorili odgovorne osebe v podjetjih na materialno in kazensko odgovornost, ki jo imajo zaradi izvajanja raznih nezakonitosti v poslovanju in malomarnosti pri delu ter jim tudi odmerili primerne disciplinske kazni, ne pa da dopustijo, da izbegnejo kazni s premesitvijo na vodilno mesto v drugo podjetje;

PRIPRAVE ZA PROSLAVO 40-LETNICE KPJ V ILIRSKI BISTRICI

Bogat program postavlja velike zahteve

Tudi v Ilirski Bistrici bodo nadveslovesno proslavili 40. obletnico KPJ. Ze so sestavili progarm proslav, ki jih bodo imeli skozi vse leto. Tako med drugim predvidevajo tekmovanje prosvetnih društev v občini, kulturno umetniška gostovanja po vaseh ter splošno poživitev prosvetnega dela.

V Ilirski Bistrici bodo ustanovili centralno knjižnico in tudi potujočo knjižnico, ki bo od časa do časa obiskovala vasi te občine.

Mladinska organizacija bo organizirala več predavanj o zgodovini KPJ in pri tem prikazovala razne zgodovinske in poučne filme.

Sredi aprila bodo slavnostne

akademije v Ilirski Bistrici, Knežaku, Premu, Jelšanah in Zabičah. Maja bo v Ilirski Bistrici velika razstava o povojnem gospodarskem razvoju občine.

Osrednja proslava, združena s proslavo prekomorskih brigad, v kateri je sodelovalo mnogo občanov, bo 4. julija.

V počastitve ustanovitve KPJ bodo na področju Ilirske Bistrice zbirali material za zgodovinski zbornik o razvoju partije, SKOJ in o bitkah za osvoboditev teh krajev.

Delovni kolektivi so sklenili, da bodo tekmovali za izpolnitev plana, za povečanje delovne storilnosti in za znižanje materialnih stroškov. Po vaseh bodo tekmovali s prostovoljnimi delom za gradnjo vodovodov, vaških poti in drugih komunalnih naprav.

Na vse dograjene objekte bodo postavili spominske plošče, tako med drugim tudi na pročelje tovarne Lesonit.

Šolska mladina in delovni kolektivi bodno organizirali izlete v zgodovinske kraje narodnoosvobodilne borbe. Vodstva šol bodo razpisala nagradna tekmovanja prostih spisov o NOB.

Ze sedaj se pripravljajo osnovne organizacije ZKS, da bodo v letošnjem letu sprejele v svoje vrste nove člane.

S. M.

Minuli teden se je prvič sestel novoizvoljeni delavski svet novega kombinata živilske in ribje industrije Delamaris v Izoli. Na seji so člani sveta izvolili svojega predsednika (Marij Santin-Valter), razen tega pa še številne komisije in druge organe, ki mu bodo v pomoč pri izpolnjevanju težavnih naloge — vodstva tako velikega podjetja, katerega delovni kolektiv sestavlja kar 1800 članov

ZAHVALA PIONIRJEV podjetju »Primorski tisk«

Pionirji odreda »PINKO TOMAŽIČ« II. osnovne šole v Kopru se najtopleje zahvaljujemo podjetju Primorski tisk za novoletno darilo. Uslužbenci podjetja so se odrekli delitvi dela dobička in nam nakazali 15.000 din. S tem bomo obogatili svojo knjižnico.

Za nesebično dejanje iskrena hvala! Pionirji odreda »PINKO TOMAŽIČ«

Kaj pravijo drugod...

POMURSKI VESTNIK

POMEMBEN ODLOK

Občinski ljudski odbor v Soboti je prvi v Pomurju, na svoji zadnji seji sprejel odlok o povečanju prometnega davka pri alkoholnih pijačah za 5%. Sredstva, ki bodo pobrana na način povečanega prometnega davka, so predvidena kot podpora telesno-vzgojnini in športni organizaciji v občinskem okolišu — po njihovi družbeni pomembnosti in aktivnosti. Računajo, da bodo tako zbrali 3 do 4 milijone din namenskih sredstev.

ILIRSKI TEHNIK

KAJ NAREKUJE SKLENJENO GRADITEV STANOVANJSKIH HIŠ?

Ze nekajkrat smo zapisali, da imamo vse od Celja pa tja do Latkove vasi in še dalje eno samo dolgo vas: Ta vas pa se ne vleče le v dolžino, temveč tudi vse bolj v širino. Tako izgubljam vsako leto dragocene hektare najboljše obdelovalne zemlje. Kolikšna je škoda, ni potrebno posebej navajati, če se le spomnimo večkratnih ugotovitev, kako so nam potrebne nove in zopet nove obdelovalne površine za kmetijstvo.

Druga okolnost, ki narekuje bolj sklenjeno graditev stanovanjskih hišic, so komunalne naprave. Znano je, da veljavni predpisi zahtevajo, da ima vsako stanovanje, ki se na novo zgradi, vodovod, kanalizacijo, potreben je tudi dovoz, končno pa si verjetno nihče ne bo zgradil nove hiše, da ne bi imel tudi priključka na električno omrežje. Tako raztegnjena zazidalna področja pa zahtevajo dolge kilometre nepotrebnih cevi za vodovod in kanalizacijo, pa še za električni tok drogove in žico. To vse podražuje komunalno dejavnost.

PRIMORSKE NOVICE

PRIPRAVE NA PRAZNOVANJE JUBILEJA KPJ

Pri občinskem komiteju Zveze komunistov v Sempetru so 4 pododbori, ki skrbijo za vse priprave v zvezi s proslavami in prireditvami ob 40. obletnici ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije. V Sempetru, Renčah, Mirnu in Braniku bodo organizirali množična zborovanja, na katerih bodo ljudski poslanci govorili o zgodovini Partije in delavskega gibanja. Na Dan borcev bodo organizirali množično zborovanje na Premancih pri Renčah, kjer je bila od leta 1930 do 1935 partijska tehnikca, leta 1941 pa prva konferenca primorskih komunistov. Tu bodo odkrili tudi spominsko ploščo. Istega dne bo tudi pohod partizanskih patrolj po položajih goriske fronte.

Ob tej priliki bodo uredili skupna partizanska grobišča in prekopali vse one borce, ki še ležijo po raznih zapuščenih krajih.

Za praznik občine Sempeter, 15. septembra, bodo v samem Sempetru odkrili spomenik padlim borcem, 29. novembra pa spomenik v Bukovici, kjer bo predvidena centralna proslava.

Pododbori bodo zbrali zgodovinski material o razvoju Komunistične Partije na področju občine, kar jim končno ne bo težko, saj več članov KP iz leta 1922, 1923 pa vse do leta 1941, še živji in bodo lahko v marsičem dopolnili zgodovino delavskega gibanja na Primorskem.

LETNI OBČNI ZBOR KUD »IVAN VADNAL« V PRESTRANKU

Lahko je dajati obračun, če so tu uspehi

Občni zbor prosvetnega društva »Ivan Vadnal« v Prestranku ob koncu lanskega leta je ugotovil, da je društvena dejavnost iskala novih načinov, da bi se čimbolj povežala z vsem prebivalstvom v svojem okolišju. Predsednik upravnega odbora je v svojem poročilu podčrtal, da se ljudje zavedajo potrebe in pomena ljudskoprosvetnega dela in kot najvidnejši dokaz za to je navedel prispevke delovnih kolektivov za obnovo prosvetnega doma. Ta prispevek podjetij Nanos, Javor, Živinopromet, Kmetijske zdruge, Kmetijska posestva in Železnice v materialu in udarniškem delu, je spodbudil kmetovalce, da so darovali 130 m³ lesa, in občinski ljudski odbor, ki je pravilno ocenil potrebno nabavo kinoprojektorja in je s svojim deležem postavil solidno osnovo

Čeprav število članov društva sicer ni tako visoko, kakor bi lahko bilo, je vendar razveseljiv podatek, da je med člani 25 mladincev in da je v posamezne sekcije vključenih še 82 pionirjev in cicibanov. Za Prestranek je res težko reči, katera sekcija se je najbolje izkazala, vendar bi skoraj lahko rekli, da dramska družina in knjižnica. V knjižnici so včlanjeni skoraj vsi prebivalci vasi, od najmlajših do starejših iz vseh poklicev, za uspeh lahko štejejo tudi to, da jim je lani uspelo nabaviti skoraj vsa novozidana dela. Zaslugo za to ima v prvi vrsti Kmetijska zadruga. Zato so bili člani v razpravi tudi mnenja, naj bi sodelovanje z zadruzo še okrepili, saj so tako nekatere naloge KZ in prosvetnega društva skupne.

Omenili smo že cicibane in pio-

raznih krožkih. Mladinska dramska sekcija je med letom pripravila nekaj krajših prizorov ter skrbela za javne in šolske proslave.

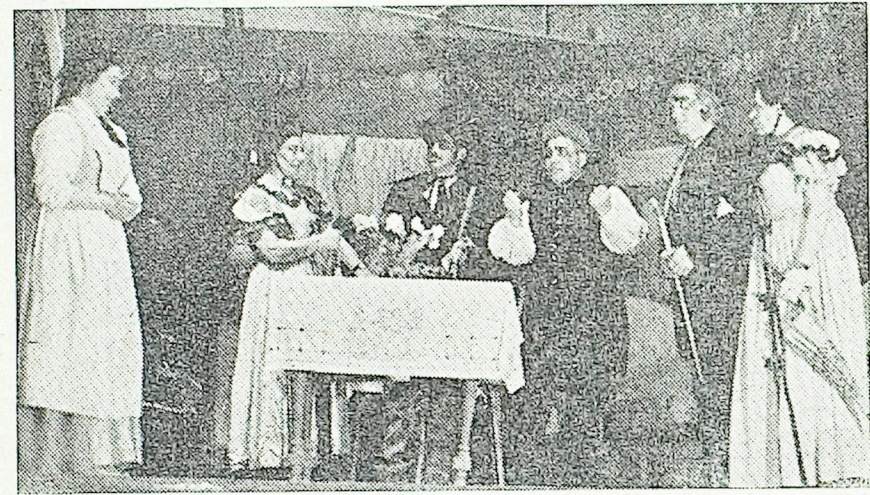
Dramsko skupino v Prestranku prav gotovo lahko štejemo med najmarljivejše v našem okraju. Aktivno sodeluje 32 članov društva pod vodstvom tovarišice Save Zele. V lanskem letu so uprizorili več del: »Vremenarja«, »Zlati oktober«, »Županovo Miciko«, »Deteljo« in »Pošteno deklico«. S temi igrami so z uspehom nastopali doma in priredili tudi nekaj gostovanj. Obisk predstav je bil dober, saj si je povprečno ogledalo vsako delo okrog pet sto obiskovalcev.

Moški pevski zbor je sodeloval na raznih proslavah ter na občinskem in okrajnem festivalu. Za uspešne vaje bi bilo treba popraviti harmonij ali kupiti pianino, za to pa seveda manjka finančnih sredstev. Radi bi ustanovili mešani pevski zbor.

Denarne težave, stalni spremljevalec vsakega društvenega odbora, tudi v Prestranku niso nezane. Vendar se zdi, da je odbor našel primeren način sodelovanja z delovnimi kolektivi in z različnimi ustanovami, razumevanje pa so našli tudi zaradi vsestranske in plodne društvene dejavnosti.

V Prestranku imajo še instrumentalno skupino petih članov mladincev, ki nastopajo z dobro pripravljenim programom na raznih proslavah in plesih, ki jih priredi društvo. Omeniti pa je še treba tehnično skupino, ki pod vodstvom Zmaga Želeta skrbi za tehnično opremo vseh prireditev.

Ker društvo nima svojega predavateljskega kadra, se bo povežalo z Ljudsko univerzo v Postojni. Do zdaj so bila predavanja v okviru organizacije »Mladih zadrudnikov«.

Prizor iz komedije »Poštena deklica«, ki so jo uprizorili člani dramske skupine KUD »Ivan Vadnal« iz Prestranka.

za nadaljnje delo. Tako je bilo zbrano preko 7.500.000 din vrednosti, kar je v glavnem krilo nabavo projektorja in obnovo kulturnega doma. Slavnostni otvoritvi novega doma je prisostvoval tudi naš ljudski poslanec Ivan Regent.

Zdi se, da je prav obnova tega doma razgibalala ljudi in vžgala delovno vnetje, da so v Prestranku v lanskem letu uspešno sodelovale vse množične organizacije in da tudi osnovna organizacija ZK posveča vedno več pozornosti razvoju ljudskoprosvetne dejavnosti.

Nabavljeno!

Dramske družine naših Svobod in prosvetnih društev so v letošnji sezoni zelo marljive. Tako smo zvedeli, da pripravljajo:

v KOPRU — Mladinski oder »Cvetje v jeseni«, amaterski oder »Vio malo«;

v IZOLI — Amaterski oder DP društva Svoboda »Molčeca usta« in »Vojaka Tanako«; za 40. obletnico ustanovitve KPJ pa bodo pripravili Cankarjeve »Hlapce«; v PIRANU — Mladinski oder »Jezusove apostole« in Amaterski oder DPD Svobode »Zadevo Caina«;

v JELŠANAH — PD »Sloga«

»Tri vaške svetnike«;

v HRPELJAH — dramska družina DPD Svobode komedijo »Ad acta«;

v SEŽANI — dramska skupina DPD Svobode »Anno Christie«;

v POSTOJNI — DPD Svoboda sodobno komedijo »Direktorjev rojstni dan«;

v PRESTRANKU — dramska skupina KUD »Ivan Vadnal« »Damo - škrat« (odrasli); »Princesko in pastirčeka« (mladina);

v ILIRSKI BISTRICI — prav tako komedijo »Direktorjev rojstni dan« in

v PRIDVORU — drama Pot do zločina«.

Razen tega pripravlja Okrajni svet Svobod in prosvetnih društev z najboljšimi amaterji predstavo Krestove »Velike puntarije«, ki naj bi imela premiero na predvečer Dneva mladosti.

nirje. Svoj kotichek imajo v obnovljenih prostorih kulturnega doma in se pridno udeležujejo v

KOLENDAR — PRATIKA — GOSPODARSKI NASVETI — DARILO ZA IZSELJENCE?

Misli ob letošnjih koledarjih

Spominjam se, kako sem v zgodnji mladosti, ko sem z nepokornim jezikom komaj znal pobirati črke, z velikim veseljem dan za dnevom pozimi listal po takratnih prilikah in se nedopovedljivo veselil nad slikami v njih, nad ugankami in nad vsem ostalim, kar je bilo v njih. Prebral sem vse od napovedi luninih in sončnih mrkov do reklam za »Bata-čevlje«. Pratika mi je pomenila toliko kot danes malčkom številne slikanice, pravljice, pripovedke in še kaj, kajti po starih utrjenih postavkah v tistih časih za knjige na kmetih denarja ni bilo, če knjig ni ravno župnik priporočil. Ker tistih že iz Vodnikovih časov izvirajočih in meni tako priljubljenih prilik danes ni več, se vsako leto veselim Pavilove pratike, ker me vsaj po zunanjosti spominja na mojo prvo knjigo prijateljico.

Ne bi napisal teh besed, če ne bi nedavno dobil v roke dveh koledarjev za leto 1959 — naslednikov nekdanje pratike in sicer »SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLENDAR« in »KOLENDAR PŘEŠERNOVE DRUŽBE«. Nehote se mi je namreč misel od pogleda na prvo stran, kjer so lunini in sončni mrki, zataknila ob vprašanju: »Ali pomeni danes n. pr. koledar Prešernove družbe preprostemu kmetu in delavcu toliko, kot je pomenila pratika nekdanji meni in še vrsti kmečkih otrok in seveda tudi odraslim?« Roka mi je radovedno zalistala po precej živahno ilustrirani knjigi. Sprva tako, kot navadno beremo Pavilovo ali TT, najprej so bile torej na vrsti ilustracije, potem zabavni del, šele potem naslovi in nazadnje posamezni članki sami. Ponovno in ponovno sem obe knjigi upognil in ju prelistal tako, kot iščemo, če v knjigi kaj pozabimo, pa nočemo, da bi drugi brali naše opombe. Misel mi je še kar naprej poletavala okoli zgoraj postavljenega vprašanja.

Ob »SLOVENSKEM IZSELJENSKEM KOLENDARJU«, ki ga je izdala Slovenska izseljenska matica, mi je pozornost od strani do strani rastla. Ne samo zaradi tega, ker sem našel hrano svojih radovednosti, ki me vedno vprašuje, kako neki živi druga polovica Slovencev, tisti rojaki, ki ne živijo »pod Triglavom in okrog Karavank«, ker so se morali izseliti s trebulom za kruhom, ampak tudi zaradi tega, ker sem v njem našel trezno in pregledne članke izpod peres priznanih kulturnih, političnih in gospodarskih delavcev.

Dvoje je namreč stvari, ki so pri tem koledarju vabljive. Vrsta člankov govori o življenju in uspehih v naši domovini; o našem tehničnem in gospodarskem napredku, o pomenu naše države v svetu, posebej o

naši živinoreji, gozdarstvu in kmetijstvu, o rudarskem Zasavju, o stanovanjskih skupnostih, o našem šolstvu in še o celi skupini stvari, ki razgibavajo, jezijo in opogumljajo nas v vsakodnevni borbi za lepšo bodočnost. Je pa poleg teh tudi več člankov, ki govore o življenju slovenskih izseljencev, zlasti o njihovem kulturnem življenju, o borbi na tujih tleh, o izseljenčih povratnikih in tistih, ki pridejo v staro gnezdo samo na obisk. I ene i druge prebere človek z napetim zanimanjem, saj se mu na koncu koncev zazdi, da je naša mala krpica domovine »razširila in raztegnila svoj krog v brezbrezno obzorje« kot pravi pesnik Zupančič. Za izseljence, ki jim je ta koledar namenjen, pa bo prinesel predvsem zelo zaželeno besedo o domačih gorah, o rojstnem kraju in o domovini.

Ob »KOLENDARJU PŘEŠERNOVE DRUŽBE« pa sem še bolj pozorno sledil svojemu vprašanju, kajti ta koledar je namenjen večini slovenskega naroda, delavcu in kmetu. Ze od nekdanj, od časov Vodnikovega prosvetljenstva preko Bleiweisovega truda za izobrazbo in povzdigi preprostega ljudstva pa do današnjih prizadevanj okrog tega, da bi posredovali čimveč in čim številnejšim ljudskim množicam, lahko rečemo torej skozi vsa zgodovino, kar se naš narod trudi in upira zase, je čutili težnjo po izobrazbi širokih ljudskih množic. Prešernova družba je že v osnovnih namenih svojega programa to težnjo sprejela. Zato bi glede tega koledarja Pohljnovi misli »kmetom za potrebo inu pomuč« lahko dodali še malo zabave, tako se je Družba držala že iz prosvetljenstva izvirajočih teženj po izobrazbi. Seveda je treba poudariti, da poleg zgolj poučnih sestankov najdemo tudi polznanstvene, leposlovne in politične. Tu kaže predvsem omeniti članek o VII. kongresu ZKJ. Kljub temu pa je težičje je na poučnost, na stvarih, ki pridejo v poštev v vsakodnevem življenju.

Če bi se sedaj hotel odločiti za to, kateri izmed teh dveh koledarjev je boljši, bi moral na vsak način dati prednost koledarju za izseljence, ker to povsem zasluži. Pa tudi »Koledar Prešernove družbe« ne zaostaja. Zaradi tega na vprašanje: »Ali pomeni danes ta koledar preprostemu kmetu in delavcu toliko, kot je pomenila pratika nekdanji meni in še vrsti kmečkih otrok in seveda tudi odraslim?« lahko odgovorim pritrdilno. Kotlikor je namreč v novih koledarjih manj narodopisne idilike, toliko je v njih več stvarnega življenja, stvarnih vprašanj iz našega družbenega dogajanja. J. HOČEVAR

IZ NAŠEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA V BESEDI IN SLIKI

GLEDALIŠČE

Drama Narodnega gledališča »Ivan Zajec« z Reke bo v začetku prihodnjega tedna gostovala v Kopru, Izoli in Piranu z dramatičnizacijo Čopičevih DOŽIVLJAJEV NIKOLETINE BURSACA, ki jih poznamo v slovenščini v knjižni izdaji redne zbirke Prešernove družbe za leto 1957. Ta komedija je do zdaj v interpretaciji reškega ansambla doživela velik uspeh na domačem odru in pri gostovanjih. V naših krajih so jo videli že v Ilirski Bistrici in v Vipavi. Sicer je reško gledališče pogost gost v Postojni in Ilirski Bistrici, kjer organizira njihovo gostovanje tamkajšnji garnizon JLA, v naših obalnih mestih pa bo to prvo gostovanje.

Najnovejša predstava tržaškega gledališča je pravljica igra PEPELKA, v tržaški okolici pa so zadnje čase gostovali s francosko komedijo v dveh dejanjih GIGI pisateljice Colette in dramatičnizaciji Anite Loos (prizor iz komedije na sliki). Te dni bo ta komedija prvič na odskih deskah v Trstu, čeprav je bila njena premiera v Gorici že v drugi polovici novembra lani. Vedra in prikupna snov komedije je pritegnila tudi filmske ustvarjalce. V kratkem bodo posneli film »GIGI«, v katerem bo igrala glavno vlogo Leslie Caron.

Pri tržaški uprizoritvi pa je nastopila v naslovni vlogi mlada igralka Bogdana Bratuževa. Režijsko je delo pripravila Nada Gabrijelčičeva, igrajo pa še Ema Starčeva, Zlata Rodoškova, Miha Baloh, Silvij Kobal in Leli Nakrstova.

BALET

Koprski Baletna šola je pretekli teden z uspehom gostovala v Ljubljani in v Mariboru. Gostovanje v Ljubljani je priredila Pionirska knjižnica skupno z Zvezo Svobod in je bilo v gledališču v Križankah, na gostovanje v Maribor pa jih je povabila gledališka uprava in so nastopili v gledališki dvorani. O njihovem gostovanju piše znani mariborski kulturni delavec Branko Rudolf v Slovenskem poročevalcu med drugim: »Baletna šola iz Kopra je pod vodstvom zakoncev V. in S. Hitija pripravila zahteven program, plesne pantomime (ali kako bi imenovali nekaj, kar je na sredi med plesom in pantomimo) na klasično glasbo in istrsko pesem »Čače moj«. Temu programu nihče ne more odreči skrbnega študija in velikega opravljenega dela. Šola

IZŠEL JE »GLAS KRASA«

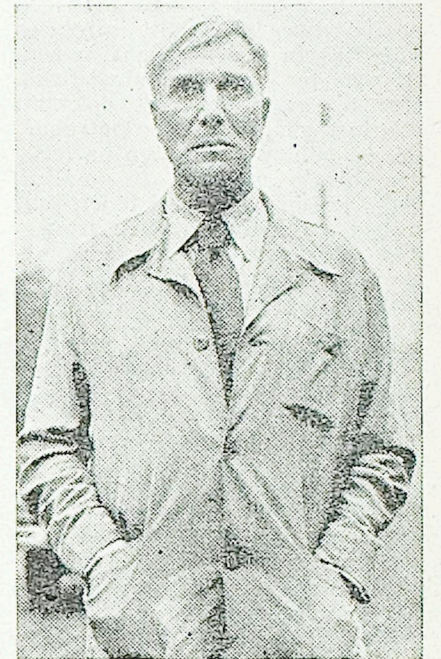
Eden redkih znakov literarnega življenja na postojnski gimnaziji je izdajanje gimnazijskega glasila »Glas Krasa«. S prvo številko, ki je izšla tik pred semestralnimi počitnicami, stopa »Glas Krasa« v tretje leto svojega obstoja.

V letošnji prvi številki je uredništvo izrazilo željo, naj bo »Glas Krasa« res glasilo vseh gimnazijcev, zato vabi k čimširšemu sodelovanju vse dijake. Osemnajst strani lista obsega predvsem prispevki literarnih začelnikov v verzih in prozi. Dve daljši prozi (D. Mirošič: Večer v dveh dejanjih in Z. Lovrin: Megla nad reko) obravnavata aktualno tematiko, prvi iz dijaškega življenja, drugi iz življenja v begunjskih taboriščih. S pesmimi sodelujejo trije pesniki, izmed katerih se po modernem izrazu loči Berto Gerič. Govora je tudi o športnem življenju na šoli, reorganizaciji LMS in o zanimivi anketi med dijaki.

List je opremljen z naslovno stranjo in dobro ciklostiran. Izšel je v 150 izvodih in vzbudil med dijaki precejšnje zanimanje. B.

ima brez dvoma svoj stil in izrazite zamisli, ki jih dosledno izvaja.«

V kratkem mislijo mladi člani Baletne šole obiskati tudi nekatera mesta v našem okraju in pokazati občinstvu sadove svojega dela.

KNJIŽEVNOST

Ruski pisatelj Boris Pasternak (na sliki), čigar delo »Doktor Živago« je po podelitvi Nobelove nagrade za književnost leta 1958 dvignilo toliko prahu v SZ in v tujini, je znan tudi kot pesnik in prevajalec. O tem je govorila tudi obrazložitev Švedske akademije ob podelitvi Nobelove nagrade. Vendar je Pasternak zelo malo znan kot pesnik izven svoje domovine. Tudi v slovenščini nismo poznali njegove poezije do pred kratkim, ko nam je Radio Ljubljana posredovala nekaj Pasternakove lirike v prevodu naših mladih pesnikov (Koviča, Menarta, Zlobca in Pavčka). Prevod so pripravili po obširni antologiji Pasternakovih pesmi, ki je izšla v ruskem in italijanskem jeziku leta 1957 v Milanu. Te pesmi so pokazale, da sodijo bolj v klasično, čeprav je Pasternak naš sodobnik. Morda tudi zato, ker je svoj pesniški opus Pasternak končal že pred desetletji. Lepo bi bilo, če bi prevode teh in drugih njegovih pesmi srečali tudi v kakšni reviji.

Omenili smo, da je Pasternak znan tudi kot prevajalec. Prevajal je zlasti Goetheja, Kleista, Rilkeja in Shakespeara. Leta 1957 je izšel v SZ Pasternakov prevod Goethejevega »Fausta« v 25.000 izvodih. Po vseh ocenah je bil to mojstrski prevod. Z nemškimi jezikom se je Pasternak dobro seznanil, ko je študiral v Nemčiji.

FILM

Ameriški barvni film V POMLADI ŽIVLJENJA (prizor iz filma na sliki) po istoimenski mladinski povesti Rawlingsove, ki ga vrte te dni v naših kinih, je dobil po premieri leta 1947 pripis: velfilm sreča. Film povsod navdušuje mlade in odrasle gledalce s svojim pripovedovanjem iz pionirskih časov ameriških naselencev. To so borbe za divjimi zvermi in pragozdom, s smrtjo in z življenjem, pa tudi s človeškimi značaji. Jedro zgodbe pa je ljubezen mladega dečka do osirotelega srnjačka. Pretresljiv je vključeni prizor, ko mora deček ubiti svojega zvestega prijatelja in obenem spozna, da je s tem pokopal tudi svojo brezskrbno mladost in da mora kot odrasel človek začeti boj za življenje in za prostor pod soncem. Dobra režija in dobri igralci so prinesli temu filmu številne nagrade, Oscarje in festivalska priznanja.

ZE PRIPRAVE NA KONGRES ZVEZE ŽENSKIH DRUŠTEV

Vsestransko sodelovanje žena

Zenska društva na terenu in okrajne zveze ter glavni odbor Zveze ženskih društev se pripravljajo na kongres ZZZD Jugoslavije, ki bo v prvi polovici letošnjega leta. Znano je že, da bo glavni referat zajemal temo »Komunalni sistem in delo družbenih organizacij«, koreferati pa bodo govorili o delu za napredek gospodinjstva in zaščiti otrok, o kmetijskem zadružništvu in ženi na vasi ter o vzgojni vlogi tiska. Ker bo moral kongres pokazati stanje v vsej državi, je potrebno, da vsi odbori in društva na terenu zbirajo material in analize. Tako je imela pretekli teden tudi naša okrajna Zveza ženskih društev širši sestanek s predsednicami in tajnicami društev, ki so pripravile poročilo o svojem delu v zadnjem času.

Prvi začetki nove oblike dela, to je, ko je Zveza ženskih društev zamenjala dotedanjo samostojno politično organizacijo AFZ, segajo v začetek leta 1955, ko so se začele formirati tudi komune. Takratni iniciativni odbor je imel nekaj posvetovanj o bodoči organizaciji in vsebini dela. Šele v jeseni istega leta je uspelo konstituirati odbor, se dogovoriti o pripravah za občni zbor, o ustanovitvi Zavoda za napredek gospodinjstva ter o organizaciji društev v mestih in odborov zadružnic po vaseh. Tako smo dobili Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Kopru marca 1956 in Zvezo ženskih društev za koprski okraj julija istega leta.

Nekaj društev na terenu je bilo že pred ustanovnim občnim zborom zveze, drugje pa so bili iniciativni odbori, ki so pripravljali ustanovni občni zbor.

Od takrat pa do danes se je naš okrajni odbor ZZZD ukvarjal s konkretno problematiko v svojem območju. Statistični podatki so nam govorili o sodelovanju žena v javnem življenju in občinih in okraju, problemi so bili okrog varstva in vzgoje otrok zaradi vedno večjega števila zaposlenih žena. Ze občni zbor je razpravljal o potrebi uvajanja sodobnega gospodinjstva, o pre-

nosu gospodinjstkih del izven družine, o vlogi bodočih stanovanjskih skupnosti, o gospodinjstkih poklicih, o potrebi pouka gospodinjstva v osnovnih šolah, o važnosti sodelovanja žena pri socialistični graditvi vasi in o nujnosti povezave z drugimi družbenimi organizacijami ter organi ljudske oblasti. Razne ožje in razširjene seje pozneje, kakor tudi dve posvetovanji v tem času pa sta nakazala še širšo tematsko, ki je zajemala družbeno prehrano, mlečne in šolske kuhinje, stanovanjske skupnosti in uslužnostne servise in gospodinjstvo izobraževanje žena. Okrajni odbor je na svoji razširjeni seji razpravljal tudi o družbenem planu našega okraja za leto 1959, priporočal članicam razpravo in sodelovanje pri izvedbi plana, kakor tudi sodelovanje pri pripravah za volitve v občinske ljudske odbore, v zvezno in republiko ljudsko skupščino in v zadružne svete. Pri razpravi o reformi šolstva se je okrajni odbor zavzemal za uvedbo pouka domačega gospodarstva v osnovni šoli in sodeloval pri osnutku uredbe za priznanje gospodinjstkih poklicev. Okrajni odbor je dalje opozarjal in priporočal razne akcije društvom na terenu, sodeloval z Zvezo zadružnic, z Zavodom za napredek gospodinjstva, okrajnim odborom RK in Društvom prijateljev mladine.

V našem okraju imamo še podružnici Društva medicinskih sester in strokovnega Društva za gospodinjstvo izobraževanje. Podružnica Društva medicinskih sester se je zelo aktivno udeleževala, podružnica strokovnega Društva za gospodinjstvo izobraževanje pa od časa svoje ustanovitve (maja 1958) še ni razvila nobene dejavnosti.

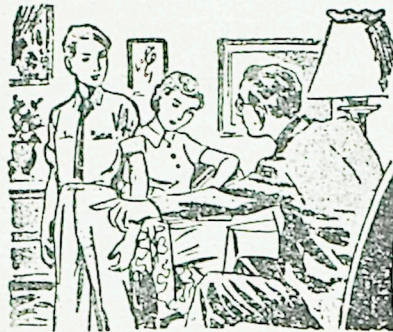
To bi bilo v grobih obrisih delo odbora ZZZD. Še bolj pestro in konkretno pa je delo posameznih društev, ki so smernice in napolnili svojega odbora sprovajala v življenje. Pri razpravi na tej zadnji seji so predstavnice društev poročale o dosedanem delu. Izkazalo se je, da je skupni in največji problem povsod prostor in materialna sredstva. Kljub temu, da dobijo malokatera društva redno pomoč ali dotacijo občinskega ljudskega odbora ali odbora SZDL, so si ponekod znali pomagati in so kar dobro razvili svojo dejavnost. Glavna dejavnost vseh teh društev je bila v pripravi raznih gospodinjstkih, krojnih in šivalnih tečajev, pri katerih jim je nudil veliko pomoč Zavod za pospeševanje gospodinjstva oziroma podjetji »Singer« in »Mirna«. Lahko bi še rekli, da je prav vsem društvom skupno prizadevno sodelovanje s sorodnimi organizacijami na terenu, aktivizacija žena ob raznih volitvah in drugih političnih ter množičnih akcijah, kakor tudi priprava praznovanj novoletne jelke, 8. marca, Dneva mladosti, pustnega rajanja itd. Za letošnji 8. marec pa imajo ženska društva še prav posebne načrte, ker je to leto jubilejno, ko praznujemo 40. obletnico ustanovitve KPJ. Opaziti je tudi, da žene pravilno razumejo vlogo stanovanjskih skupnosti in da jim nudijo vso svojo pomoč.

V razpravi o tekočih pereh vprašanih so predstavnice ženskega društva iz Pivke in Postojne govorile o problemu dijakov, ki se vozijo v postojnsko gimnazijo. Za te dijake vozače bi bilo nujno poskrbeti v Postojni primeren prostor z nadzorom, kjer bi se učili in dobili tudi toplo malico ali kosilo. Tako bi bilo upati, da bi se izboljšal tudi njihov učni uspeh. Okrajni odbor je priporočil društvom, naj bi sodelovala s sindikalnimi sveti in podružnicami, da bi čimveč sredstev iz proste razpoložljive šole za družbeno prehrano in za varstvo otrok. S tem v zvezi je bilo že govora, da bi od 20% davka na alkoholne pijače dobile nekaj

sredstev tudi mlečne in šolske kuhinje. Kot vemo, mlečne kuhinje ponekod precej životarijo, šolske kuhinje pa imamo v našem okraju samo tri (Koper, Postojna in Raven), prav zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Okrajni odbor bo tudi priporočil vsem občinskim ljudskim odborom, naj bi ustanovili gospodinjstvske centre, ki bi lahko nudili izdatno pomoč stanovanjskim skupnostim in ženskim društvom.

KOTIČEK ZA STARŠE

Ne tako... ampak tako

Sin: Kaj pa vi stari razumete in veste, kaj mi mladi...

Oče: Nihče te ni vprašal, kaj ti misliš, saj nimaš še pameti. In takoj se mi zgubi iz sobe, ker te nočem videti.

Nikar že vnaprej ne odklanjajte otrokovega mnenja in njegove kritike. Seveda pa ga pri tem učite, da pove svoje mnenje dostojno in mirno ter ob pravem času.

Otroci, starši in ocene

NEKAJ MISLI PEDAGOGA OB ZAKLJUČKU I. POLETJA

Dne 20. januarja 1959 so soloobvezni otroci v Izoli poslednjič obiskali Solo v prvem polletju, nakar so odšli na 14-dnevni zimski oddih. Če se spominimo lastnih doživljanj, potem vemo, da so otroci tega dne pohiteli v razrede in nestrpno čakali na obračun polletnega prizadevanja. V razredih je bila najprej izredna tišina, ki jo razrednik med šolskim letom z veliko težavo doseže, nato pa je kmalu nastopil trenutek, ko so razredniki začeli deliti šolska spravevala. Nestrpni otroci so takoj začeli listati in se preden je kateri izmed njih kakoli spregovoril, si na vseh obrazih brez težav prečitali ocene.

Kot vemo, Solo obiskujejo različni otroci, ki se razlikujejo po duševni

in fizični razvitosti, po sposobnosti dojemanja in reprodukcije obdelane snovi in končno po svoji marljivosti. Ne smemo pa pozabiti omeniti tudi stalne skrbi staršev, ki jo potrebujejo predvsem začetniki. Solo obiskujejo različni otroci in zato seveda lahko upravičeno pričakujemo različne ocene.

Kot običajno je bilo tudi letos opaziti v šolskih klopih, še posebej pa na poti ob povratku domov, nekaj otrok, ki niso bili zadovoljni z dodeljeno oceno. Človek, ki takega otroka sreča, bi upravičeno pričakoval, da je dobil v glavnem negativne ocene. Zal pa ni tako, temveč nekaj hujšega in vsega obsojanja vrednega. Tovarišica C. O., ki je tudi mati, mi je pripovedovala tole zgodbo: Kmalu potem, ko so otroci zapustili šolske klopi, je slučajno bila na ulici in je srečala neznanega otroka, ki obiskuje osnovno Solo. Ko ga je tovarišica C. O. vprašala, zakaj joka, ji je s težavo potožilo, da se boji iti domov, ker ni dobil odlične ocene. Toda otrok ni jokal zato, ker je dobil povprečno oceno (prav dobro), temveč zato, ker so mu starši predhodno zagrozili, da naj ne pride domov, če ne bo dobil odlične ocene. Iz prakse vemo, da so odličnjaki redki učenci, zaradi tega menim, da je tako početje nekaterih staršev popolnoma zgrešeno. Otroška psiha je občutljivejša kot pri odraslih in ima zato lahko podobno ravnanje nepopravljive posledice.

VAŽNO OPOZORILO ZA ČLANICE DRUŠTVA ZA IZOBRAŽEVANJE ŽENA V KOPRU

Koprsko Društvo za izobraževanje žena bo imelo vsak četrtek popoldne (od 15.30 do 18.00) sestanek vseh svojih članic v prostorih Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Kopru (Goriška ulica 2, bivši samostan sv. Klare). Te delovne sestanke si je zamislilo društvo tako, da vsaka ženska prinese s seboj kako delo (šivanje, krpanje, pletenje, kvačkanje, kakršnokoli ročno delo) in dobi tam tudi nasvet in pomoč pri delu. Na razpolago bo tudi šivalni stroj, stroj za popravilo nogavic, modni časopisi. Pozneje bi se članice lahko dogovorile tudi za razne krajše tečaje šivanja, kuhanja, gospodinjstva, vkuhanja itd. Bodoči načrti so pač odvisni od želja in potreb članic.

Prvi sestanek bo v četrtek, 4. februarja, na Zavodu za pospeševanje gospodinjstva.

Vse članice Društva za izobraževanje žena v Kopru, vabljen!

kaj bi kuhala?

SOPARNI BUHELJNI

Testo: 1/4 kg moke, 1 1/2 dkg kvasa, sol, 4 dkg margarine, 5 dkg sladkorja, 1 rumenjaki, mleko.

Preliv: 5 dkg sladkorja, 1 1/2 dl mleka, 1 dl smetane.

Pripravimo srednje trdo kvašeno testo. Iz testa naredimo žličke, jih zložimo v pekač, v katerega smo vliji polovico preliva, in jih pustimo vzhajati. Vzhajane spečemo v srednje vroči pečici. Ko so že skoraj pečeni, jih prilijemo še z drugo polovico preliva in spečemo.

Preliv: sladkor, mleko in smetano zmešamo. Namesto smetane vzamemo lahko približno 4 dkg surovega masla.

ZAPEČENI REZANCI S SIROM

Slan krop, 40 dkg rezancev, 7 dkg margarine, 15 dkg gnjati, 15 dkg sira, 3 rumenjaki, sol, poper, muškati orešček, sneg 3 beljakov, 2 dkg margarine, žlica moke, 2 dl mleka.

V slanem kropu kuhane rezance damo v stopljeno margarino, dodamo sesekljano gnjat, nariban sir, gosto belo omako, rumenjake, sol, poper, nariban muškati orešček in sneg iz beljakov. Vse skupaj na rahlo premešamo in damo v skledo za narastke ali v kozice in pečemo 40 minut v srednje vroči pečici.

Belo omako (imenovano tudi besamel) naredimo tako, da v raztopljeni margarini prepražimo moko, ki pa mora ostati še bela, ko jo zalijemo z mlekom in dobro prekuhamo.

KROMPIR S SMETANO IN PETERSILJEM

1 žlička moke, 1 žlica margarine, 1 dl mleka, 1 kg krompirja, muškati orešček, paprika, sol, 2 dl smetane, zelen peteršilj ali drobnjak.

Moko prepražimo v margarini, še belo zalijemo z mlekom in dobro prevremo. Dodamo olupljen, na kocke zrezan krompir, malo naribanega muškatega oreščka, paprike in potrebno sol. Dušimo do mehkega. Nazadnje primešamo še smetano in sesekljan peteršilj ali drobnjak.

MESNA OMAKA

2 žlici olja, 1 čebula, malo česna, 30 dkg govejega mesa, 3 dkg kruha, poper, sol, voda, zelen peteršilj, žlica smetane, limonin sok.

V olju prepražimo sesekljano čebulo, strt česen in sesekljano meso. Dodamo še zdrobljen kruh, poper, sol, prilijemo vodo, da dobimo primerno gosto omako, in dušimo, da se meso zmehča. Na koncu primešamo še sesekljan zelen peteršilj in smetano ter okusimo z limoninim sokom.

Za sezono večernih zabav in plesov. Če ste le malo spretni pri šivanju, si lahko same naredite takole obleko, ki je iz tenkega blaga in je po vsej širini nabrana. Krilo krasita dve pentlji, zgoraj pa nosite štolo ali pleten šal

drobni NASVETI

MORDA SE NISTE VEDELE...

• da bezgovo seme na vročem štedilniku ali peči odstrani iz prostora neprijeten duh po vlagi.

• da morate za pripravo prejra izbrati krompir, ki ima gladko rumenkasto skorjo in ne tistega z rjavo ali rožnato, sicer bo pire lepljiv.

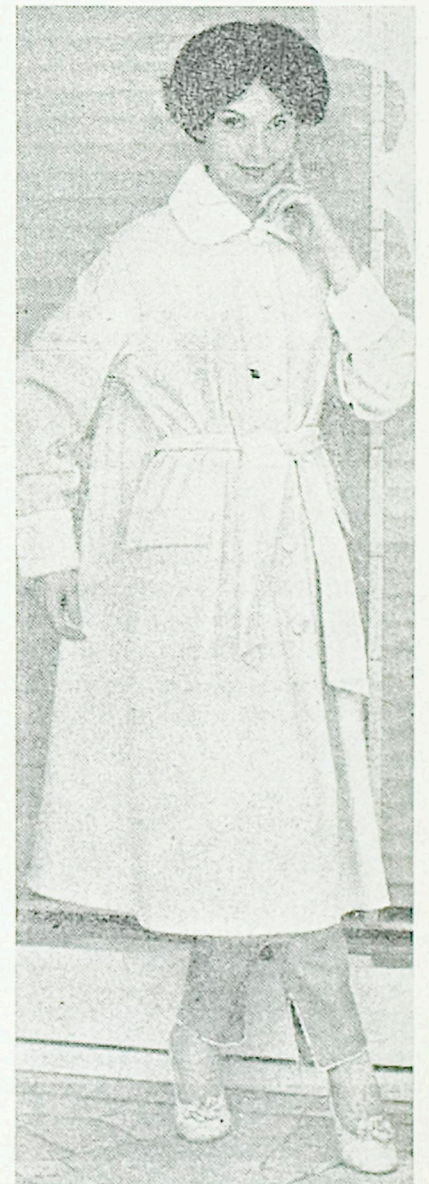
• da bo vaša košara za perilo kot nova, če jo premažete z brezbarvnim lakom.

• da madeže od rje v kopalni kadi lahko odstranite z vimom in petrolejem. Temne lise, ki nastanejo od usedline apna, odstranite s solno kislino. Toda pri tem bodite zelo opretni, delajte to pri na stečaj odprtem oknu in s cunjjo, navito na palico. Očiščen predmet takoj operite z amoniakom, potem pa z milnico in čisto vodo.

• da bodo najlon nogavice bolj trpežne, če jih pred uporabo namočite v vodo, ki ste ji dodali malo belega kisa.

Čeprav se morda prava zima še ni niti začela, pripravljajo modni ustvarjalci že novosti za pomlad. Tako najdemo v modnih časopisih že večino oblek s kratkimi rokavi. Obenem najdemo že tudi zapiske, da letos ne bo več vreč, trapezov in drugih posebnosti, celo pas je našel zopet svoje pravo mesto. Pravijo, da bodo krila tudi malce daljša. Na naši sliki vidite temnozeleno obleko s kratkimi rokavi in žepi, ki nakazujejo malo daljši pas

V jutranjih urah ali če ste bolni, potrebujete takole domačo haljo, ki jo oblečete kar čez pižamo ali spalno srajco

KAJ JE NOVEGA V SUHORJU V Portorožu

so zapeli krampi in lopate

Suhorje je prijazna vas v Brkinih, znana posebno iz časov narodnoosvobodilnih bojev. Ima tudi svojo šolo, ki so si jo vaščani baje sami zgradili še za časa pokojne Avstrije. Že dalj časa je bilo slišati, da se okrog te šole dogajajo čudne stvari. Zato se je za zadevo pozanimal tudi občinski odbor SZDL v Postojni. V Suhorje sta prišla dva člana predsedstva občinskega odbora SZDL z namenom, da na kraju samem vidita, kaj je na stvari.

Solo so pred leti prodali. Solško poslopje je namreč med NOB pogorelo. Po osvoboditvi so začasnno začeli s poukom v farovžu, kjer so majhno sobo preuredili v učilnico in začeli s poukom. Z udarniškim delom so odstranili tudi ruševine okoli požgane šole z namenom, da bodo šolo ponovno obnovili. Vendar se je prav kmalu našel nek veljak in predlagal vaščanom, da je najbolje, če šolo prodajo. In reš, vaški mogotci v Suhorju so se zmenili in solsko stavbo prodali za smešno nizko ceno. Takratni občinski ljudski odbor v Košani so prepričali, da je tako kupčijo odobril, istočasno pa so dosegli tudi uraden prepis na sodišču. Sedanja lastnika sta stavbo že adaptirala. Seveda se je pouk nadaljeval v suhorskem farovžu, kar je bilo nekaterim zelo po godu, ker so pač računali, da bodo imeli tako večji vpliv na šolo in s tem tudi na vso vas. Tudi stanovanje učiteljice je v farovžu. Šlo je celo tako daleč, da si je mežnar priključil električno razsvetljavo na šolski števec. Čeravno je točno odmerjen prostor, kjer naj bi bila šolska drva, tega prostora praktično ni, ker ga mežnar uporablja za svojo drvarnico, za šolska drva pa je dal na razpologo le majhen prostorček (1x3 m) v isti drvarnici. Seveda so zato drva med seboj stalno pomešana, čeravno jih učiteljica sama večkrat zloži.

ŠTJAK

Na željo sedanjih in bodočih imetnikov motornih vozil v Štjaku in okoliških vaseh bo Avtomoto društvo iz Sežane v kratkem priredilo v Štjaku tečaj za šoferje-amaterje. Predavanja bodo šestkrat na teden po tri ure. Čeprav je sedaj zima, imajo na vrhah čez dan vedno polne roke dela, zato so si tečajniki, ki jih je več kot trideset, izbrali večerne ure in nedeljske dopoldneve za pouk.

Nekateri prijavitelci že imajo izpit za kategorijo A, sedaj pa se pripravljajo, da bi opravili izpit še za kategorijo B. Tisti, ki so že ali pa bodo postali člani AMD Sežana, bodo lahko ponavljali tečaj brezplačno, če bi jim sreča pri prvem izpitu obrnila hrbet.

Vreme od februarja do maja

Kaj pravi meteorolog-amater Boris Koljčicki

FEBRUAR

V tem mesecu bo prevladoval mraz, vendar bo po 25. februarju nastopilo toplejše vreme. Začela se bo zgodnja pomlad. Značilen bo vdor arktičnega zraka 18. februarja. Velik mraz lahko pričakujemo med 12. in 23. februarjem in v prvih dneh meseca bo v kontinentalnih predelih snežilo, v Primorju pa deževalo.

MAREC

Temperatura zraka se bo dvigala kljub občasnim ohlajenjem, ki pa ne bodo trajala dolgo. Nekako proti koncu meseca bo morda dosegla temperatura zraka tudi več kot 20 stopinj. Značilno za prvo polovico marca je zelo spremenljivo in viharo vreme, ki ga bodo povzročile pogoste spremembe vremenskih situacij. V tem času bo dosti padavin: snega in dežja, vendar bo njihova moč proti koncu meseca polagoma padla.

APRIL — MAJ

V aprilu in maju ne moremo

Vsiljuje se nam misel, kako je sploh mogoče, da je tako stanje dopustil katerikoli organ, ki ima nalogo, da rešuje šolske probleme. Priznati je treba, da je tamkajšnji šolski odbor razpravljajal že o vseh teh stvareh, a žal ni mogel priti stvarno do kraja, to pa zaradi tega, ker so se člani tega odbora bali zamere mežnarja in ostalih veljakov, razen tega pa so bili v svojem delu morda tudi premalo odločni. Čeravno šola plačuje najemnino za prostore v farovžu, ni videti, da bi se iz te najemnine šolski prostori tudi vzdrževali. Nedavni sestanek vaškega odbora SZDL, šolskega odbora in krajevnega odbora v Suhorju je pokazal, da imajo posamezniki močan vpliv predvsem na tiste ljudi, ki bi hoteli in si tudi na vso moč želijo, da bi se stvari okrog šole uredile. Ko so se na tem sestanku dogovorili, da bodo glede popravila vhodnih vrat na šoli v farovžu, kakor tudi zaradi drvarnice ter drugih stvari sami vse uredili, je bilo takoj opaziti, da nekaterim ta sklep ni dišal; predvsem pa ne onim, ki so v dobrih odnosih z župniščem.

Osnovna šola v Suhorju ima 12 učencev, in sicer obiskuje pouk dopoldan 8 učencev, popoldne pa 4 učenci. Vsi učenci so iz vasi Suhorje, ker šolskega okoliša ni. Neverjetno je, da ta šola ni bila ukinjena ob zadnji šolski reformi in da otroci iz Suhorja ne hodijo v šolo na Ostrožno brdo. V pomenkih z raznimi ljudmi iz Suhorja pa se da še marsikaj zvedeti. Tako vedo povedati, da je ob cerkvenih praznikih tudi trgovina večkrat zaprta, ker mora prodajalka k maši, nadalje da le-ta vodi precej točno evidenco, kdo hodi k maši in kdo ne in da — če se zamerijo prodajalki — se zamerijo tudi župniku itd. Precej razprave je bilo tudi glede odkupa mleka, in sicer tako, da je bilo že sklenjeno, naj bi odkup mleka oziroma zbiranje opravljala druga oseba kot do sedaj, a žal se to ni zgodilo, ker so morali kloniti pred sedanjo mleka-

rico tudi ljudje iz zadruga. Morda bi bilo prav, če bi prodajalka tamkajšnje zadruga vedela še to, da morajo biti trgovine odprte tudi ob cerkvenih praznikih. Čudno pa je, da teh stvari ne uredi in razčisti Kmetijska zadruga v Košani; njena je namreč trgovina v Suhorju.

Priporočali bi tej prodajalki, naj bi zbirala tudi člane za Prešernovo družbo in ne samo za Mohorjevo. Še bolj priporočljivo pa bi bilo, če bi prodajala tudi druge časopise, pa zato morda nekaj manj »Družine«.

Ta članek je napisan z namenom, da bi se v Suhorju vse organizacije zamislile ob teh problemih. Vsi tisti, ki se ne upajo spoprijeti se z veljaki v Suhorju, pa naj bodo prepričani, da bodo to morali storiti čimprej.

Ivan Škerbec

AKTIVNOST SOCIALISTIČNE ZVEZE V ILIRSKI BISTRICI

Obsežna pomoč izvajanju gospodarskih nalog

Pretekli teden je predsedstvo SZDL ilirskobistriške občine obravnavalo trenutno najvažnejše občinske gospodarske in politične probleme. Po poročilu o družbenem planu občine za leto 1959 se je razvila vsestranska razprava.

Člani predsedstva so osvetlili vprašanje delovne storilnosti v industriji, preventivne službe v podjetjih, ki še ni povsod zadovoljiva itd. Da bi laže in bolj zasledovali izpolnjevanje plana in da bi bili zaključki pravočasno napravljeni, so sklenili, da se bodo redno sestajali vsake tri mesece. Sklenili so, naj člani predsedstva občinskega odbora SZDL in komisija za družbeno upravljanje redno obiskujejo seje delavskih svetov in upravnih odborov zato, da bi navezali čimbolj tesne stike z delovnimi kolektivni.

Razpravljali so tudi o tistih stalnih bolnikih, ki žive nekaj časa doma, nato odidejo v bolnišnico in se ponovno vrnejo do-

mov. Ko pa se jim zdravje poslabša, se zopet vrnejo v bolnišnico. To so predvsem jetični bolniki. Zato so sklenili, da izdelajo predlog, naj bi takšnim bolnikom zvečali podporo za časa bivanja doma in jim tako preprečili, da bi se ponovno vrnili v bolnišnico.

Živahna je bila tudi razprava o kmetijstvu in kooperaciji med zadrugami in zasebnimi kmetijskimi proizvajalci, ki se ne razvija tako, kot bi bilo želeli. Lani so porabili v ilirskobistriški občini za polovico manj umetnih gnojil kot predlanskim. Stalež goveje živine je padel. Čutili je tudi posledice lanske suše, vendar pa ni to glavni vzrok, da se ne bi živinoreja razvijala v predvideni smeri. Zato bodo morale zadruga močnejše uveljavljati kooperacijo, kajti prav preko nje bo kmetijstvo lahko uspešno napredovalo.

Pomembno vlogo bo odigralo izobraževalno delo vaškega prebivalstva, ki pa je bilo doslej

precej zanemarjeno. Zato je priporočljivo prirediti kmetijska predavanja, tečaje in predvajati strokovne filme.

Na seji so med drugim ugotovili, da se je organizacija SZDL v ilirskobistriški občini v zadnjem času močno utrdila in da dosedanje delo narekuje pritegnitev vseh sil za izpolnitev nalog, ki jih imajo člani socialistične zveze na vseh področjih našega družbenega, političnega in gospodarskega življenja. S. M.

kje so ladje

P/l »BIHAČ« je 25. januarja odplula iz Mornogaja s tovorom za Jadran.

P/l »DUBROVNIK« je 20. januarja priplula v Mornogaj, kjer naklada tovor, s katerim bo 31. januarja odplula za Jadran.

M/l »GORENJSKA« je 23. januarja odplula iz Splita.

P/l »GORICA« je 23. januarja priplula v Kherson, kjer razklada.

P/l »LJUBLJANA« je 23. januarja odplula iz Soluna.

M/l »MARTIN KRPAN« je 24. januarja priplula v Assab, kjer manipulira s tovorom.

P/l »NERETVA« je 17. januarja odplula iz Emdena za Trst.

P/l »POHORJE« je 15. januarja priplula v Buenos Aires, kjer je razložila tovor in danes, 30. januarja, odpluje za ZDA.

P/l »ROG« je 25. januarja priplula iz Alexandropolisa v Odeso, kjer manipulira s tovorom.

P/l »ZELENGORA« je 13. januarja odplula iz severnoameriškega pristanišča Mobile v Port Said (Egipt), kamor pripluje 10. februarja.

ZABIČE

Minulo soboto je obiskal svoje volivce v Žabičah republiški poslanec inž. Drnovšek. Z volivci se je pomenil o letošnjem zveznem družbenem planu ter o družbenih planih republike, okraja in občine. Zlasti živahna je bila razprava o komasaciji, ki jo bodo začeli izvajati v ilirskobistriški občini, čim bodo uredili vprašanja lastninskih pravic. Razgovora z republiškim poslancem se je udeležilo okrog 70 ljudi. S. M.

JELŠANE

Prosnetno društvo »Sloga« v Jelšanah je uprizarilo na Silvestrovo enodejanko »Čašica kave« in vrsto krajših zabavnih točk. Občinstvo je bilo zadovoljno s tem programom. V začetku tega meseca je jelšansko društvo gostovalo v Pernanih.

Na pustno nedeljo po PD Sloga praznovalo 95-letnico svojega obstoja. Za to priložnost pripravljajo dramska skupina veseloigro »Trije je vaški svetniki«.

stmi. Hkrati bo ta baraka avtobusne voznike opozarjala, kje naj vozilo ustavi. Majhna reč, ki pa je naletela na hvaležno odobravanje »potujočega občinstva«.

Komaj dan, dva je ponižna baraka nudila gostoljubno zavetje potnikom in že so opozorili varuhi prometnih predpisov, da se mora baraka umakniti kamor koli, le na tem mestu ne sme stati, ker ovira preglednost in je postavljena tudi v nepredpisani oddaljenosti od cestnega roba.

Tokrat je komisija dobro opravila svoje delo. Odredila je lokacijo novi avtobusni postaji na mestu, kjer je bila določena zgraditev »deteljice«. Devet metrov od levega cestnega roba so pričeli te dni urejevati teren za postavitev montažnega bifeja, nekoliko dalje od njega pa bo pričel v najkrajšem času graditi »Istra-Benz« iz Kopra servisno bencinsko črpalko. Ko bo postavljen bife, last gostinskega podjetja »Jadran« v Kozini, bo v njem urejen tudi čakalniški prostor. Na križišču pod Kozino bo ukinjeno postajanje avtobusov, baraka pa odstranjena in porabljena v druge namene. Na novo postajališče bodo torej avtobusi v kratkem zavozili iz obeh smeri cestnišča, ne da bi ovirali avtomobilski promet.

Tako bo končno rešeno akutno vprašanje nove avtobusne postaje v Kozini, ki je mesece in mesece povzročalo obilo kritike, nervoze in tudi gospodarsko škodo ter ogroženost zdravja potnikov. Bilo bi prav, da bi avtobusna podjetja dala na primerenih mestih v Kozini, kakor tudi v novi avtobusni čakalnici nalepiti vozne rede in eventualne spremembe voznih redov. J. Z.

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo
Slovenskega Primorja

Vse okrog avtobusne postaje na Kozini

France Magajna je v prejšnji številki »Slovenskega Jadrana« obdelal »pozabljene kraške ceste« in si krepko, a pošteno privoščil zlasti »poskakujočo« cesto med Divačo in Sežano, ki se je mora — neboljenec — nemara največkrat posluževati, ko prenaša svojega rojstva obilje z vozom ali avtobusom iz rodnih Vrem v kraško metropolo. V tolažbo bi simpatičnemu kraškemu humoristu rad povedal, da se v Kozini ubadamo s podobno nadlogo, ki nam povzroča telesno in duševno trpljenje. Mimo nas drčijo po prelepi novi asfaltni cesti številni avtobusi, pa ne vemo, kje

naj jih lovimo, ali počakamo, da bi se popeljali z njimi tja dol proti morju, ali pa v gornje kraje. Odkar se Kozine prezirljivo izogibajo, avtobusi postajajo nekje tam doli pod Kozino med odcepom stare ceste proti Klancu in križiščem nove in stare ceste, ki vodi proti Kozini.

Težko je to opisati tako, da bi te razumel tudi tisti, ki ni od tod doma, ali ki še ni bil deležen užitka, da bi čakal avtobus z občutkom tesne negotovosti, ali in kdaj bo pripeljal in če se bo ustavil na tistem mestu, kjer ga čakáš.

To spada v duševno trpljenje. Telesne muke pa se še bolj zaostrujejo, ako stojiš ali mendaš na burji in dežju oziroma snežnem viharju. Odkar je bila izročena nova cesta prometno, je z orientacijo glede avtobusnih zvez v Kozini fuč. Prej je bilo lahko, ko so vsi avtobusi morali voziti skozi Kozino in so se ustajali tik pred restavracijo »Jadrans«, toliko da te noter niso zapeljali na hladen ali vroč požirek, klobasico ali sendvič.

Skoraj leto dni mnoge ogorčene pritožbe potnikov, intervencije občinskih organov pri prometnih forumih in avtobusnih podjetjih. Prihajale so komisije in spet odhajale. Nič. Da mora biti najprej rešeno vprašanje ceste »deteljice«, ki je bila projektirana tam nekje za kozinsko klavnico in ki bi povezovala novo cesto s staro, ki pelje iz Reke proti Trstu. Za zgraditev »deteljice« pa je zmanjkalo kreditov in ker taka deteljica ne zraste sama kakor navadna detelja, je bila tudi zgraditev avtobusne postaje v »deteljici« odložena na nedoločen čas.

Končno je ta »gordijski voz« presegal občinski ljudski odbor v Hrpeljah in sprejel na seji sklep, da se v najkrajšem roku postavi na križišču pod Kozino začasna lesena baraka, v kateri bodo našli potniki zavetje pred vremenskimi nevšečno-

40. obletnica KPI v sežanski občini

(Nadaljevanje z 2. strani)

celo slavnostne akademije. Nekateri šole bodo organizirale obiske zgodovinskih krajev naradnoosvobodilne borbe.

Borba avantgarde delovnega ljudstva ni samo zgodovina, ampak je tudi živa stvarnost današnjih dni. Tej stvarnosti je posvečen drugi del programa. Vrstijo se predlogi, ki jih naj vse organizacije, delovni kolektivi, društva itd. osvojijo kot lastne. V šolah naj se razvije tekmovanje v doseganju čim večjih učnih uspehov. Sindikalni organi in delovni kolektivi naj tekmujejo za večjo storilnost dela in za znižanje

nje cene proizvodov ter storitev. Strokovni in politični dvig članstva je ena izmed osnovnih nalog sindikalnih podružnic. Zaključne proslave v gospodarskih organizacijah in zavodih naj sovpadajo z obletnicami najvažnejših dogodkov v njihovem razvoju.

Dolg je seznam komunalnih in drugih objektov, ki naj bi jih leto dokončali s pomočjo krajevnih odborov in organizacij.

Prav posebne naloge stoje pred mladino: udeležba pri gradnji avtomobilske ceste Niš—Skopje, utrjevanje mladinskih aktivov in proslava SKOJ, ki naj bi bila združena s proslavo v Gabrovici 25. maja. In še kmetijske zadruge: pridobivanje novih članov in razširjanje vseh oblik kooperacije s kmečkimi gospodarstvi. Na slavnostnih sejah organizacij ZK, združenih s sejami SZDL, ZB, RK, krajevnih in šolskih odborov, odborov prosvetnih, telesnovzgojnih in drugih društev, ki bodo od 1. do 26. aprila, naj se da poseben poudarek slovesnemu sprejemu novih članov v vrste ZK Slovenije.

Sporod je le okviren. Podrobnejšega bodo izdelale še posebne komisije in pododbori, vse organizacije, društva, delovni kolektivi in ustanove.

Mali oglasi

OZDRAVILI BODO SADOVNJAKE

V piranski občini se je prejšnji teden uspešno končala velika akcija čiščenja oljčnih gajev, ki se je začela že lansko pomlad. Kot znano, je pezeba v zimski leta 1956 močno prizadela oljčne nasade: oslabilne oljke je nato napadel še oljni hrošč. Oljke zato v zadnjih dveh letih skoraj niso rodile. V akciji, ki so jo podprle kmetijske zadruge s svojimi ekipami, vodil in nadziral pa jo je referent za kmetijstvo pri ObLO Piran, so kmetovalci očistili okrog 40.000 oljčnih dreves, kolikor jih raste na področju občine. Zeleti je, da bi to akcijo izvedli tudi na sosednjih področjih, ker bi sicer ostala nevarnost nove okužbe oljk po nosorožcu.

Komaj pa se je zaključila ta akcija, se je na področju vse piranske občine začela druga, in sicer za očiščenje in škropljenje vsega sadnega drevja. ObLO Piran je s posebnimi lepaki in preko zborov volivcev pozval kmetovalce, naj do konca februarja posekajo vsa huda sadna drevesa, znižajo ter razredčijo krone starejšega drevja, ostrgajo debla in poskrope drevesa s primernimi raztopinami proti škodljivcem in zajedalcem. Vso potrebno strokovno pomoč dobijo kmetovalci lahko pri (sedaj že združeni) kmetijski zadrugi, ki je tudi za to akcijo formirala posebne ekipe. Po odloku ObLO bodo te skupine na svojo roko očistile sadno drevje tistim, ki bi s tem odlašali. Poleg dela pa bodo tudi zamudniki morali plačati še visoko kazn.

Ta akcija spada v okvir preusmeritve kmetijske politike v piranski občini. Kmetijske zadruge so že lani dale pobudo, da se je tudi v sadjarstvu te občine začel uporabljati sodobnejši način in sploh se je pokazalo več zanimanja za sadjarstvo. Področje je namreč glede lege in sestave tal zelo ugodno za to panogo kmetijstva. Že lanske sanacije so bile prve uspehe, čeprav so bile precej osamljene. Osemdeset odstotkov obdelovalne zemlje je še vedno v rokah zasebnikov. Vendar je bil že lanski pridelek sadja — z izjemo hrušk — v občini že kar dober. Pričakujejo, da bo sedaj začeta akcija pripomogla tudi k stoodstotnemu povečanju pridelka pri posameznih vrstah sadja. Jule

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, **CIKLOMOTORJI** od 44.000.— dalje ter **VEŠPE** in **MOTORJE**, nove ter rabljene, Vam nudi tvrdka **MARCON, Trst, Ulica Pietà 3.** Pošljamo darilne pakete za Jugoslavijo.

Na podlagi 7. člena Temelnjega zakona o štipendijah (Uradni list FLR, št. 33/35) **Rudnik črnega ŠTIPENDIJO**

za študenta-ko v višjem razredu gimnazije, ki bo nadaljeval v prihodnjih letih študij na ekonomski fakulteti

Prednost imajo otroci umrlih članov delovnega kolektiva, ki nimajo sredstev za nadaljevanje študija — Interesenti naj vložijo pisмено prošnjo na upravo rudnika v 30 dneh od dneva objave v dnevem tisku

Podjetje »FRUCTUS« KOPER proda izločena osnovna sredstva. Celotno opremo za oljarstvo: mlince, centrifuge, kotle itd. Ogle v skladišču podjetja v Kopru.

HIŠO z gospodarskim poslopljem, vinograd in obdelovalne zemlje 35.000 m², ugodno prodam v Baredih pri Izoli. Informacije Jurišević, Mazzinijeva 9, Izola.

OBVESTILO

Zavod komunalne dejavnosti Koper obvešča, da je cesta IV. reda, št. 3041, od Vina-Koper proti Vanganelu do nadaljnjega zaprta za ves promet zaradi gradnje mostu.

Promet se preusmerja na cesto III. reda Koper—Vanganel.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij Gradbenega podjetja **GRADBENIK Izola**

razpisuje naslednja delovna mesta:

- Sektor Ljubljana:**
GRADBENEGA DELOVODJO z daljšo prakso **ADMINISTRATIVNO MOČ** z osnovnim znanjem knji govodstva
- Sektor Ilirska Bistrica:**
GRADBENEGA DELOVODJO z daljšo prakso
- Sektor Koper:**
2 GRADBENA TEHNIKA-PRIPRAVNIKA **ADMINISTRATIVNO MOČ** z osnovnim znanjem knji govodstva
- Uprava podjetja:**
POMOČNIKA GLAVNEGA RAČUNOVODJE **GRADBENEGA TEHNIKA** — pomočnika kalkulanta **GRADBENEGA TEHNIKA** — za pripravo dela — z najmanj petletno prakso **PROMETNIKA** za razporejanje in kontrolo prevozov **Pogoj:** nižja strokovna izobrazba in praksa **KNJIGOVODSKO MOČ** za likvidaturo računov **ADMINISTRATIVNO MOČ** z osnovnim znanjem knji govodstva **USLUŽBENCA** za komunalno podjetja

Plača in stanovanje po dogovoru — Vse ponudbe pošljite na naslov: GP Gradbenik Izola, Tomažičeva 16 a v 15 dneh

Radio KOPER

SOBOTA, 31. januarja: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza — 13.50 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Kulturni obzornik — 14.40 Iz operetne glasbe — 15.00 Vesti — 15.20 Dalmatinske popevke.

NEDELJA, 1. februarja: 8.00 Kmetijska oddaja: »Z obiska pri kmetijski zadrugi Pobegi—Čezarji« — 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.30 »S pesmijo in besedo po Idrijskem« — 9.20 Zabavna glasba — 13.30 »Za našo vas« — 14.15 V ritmi polke in valčka — 14.30 Sosedni kraji in ljudje — 15.00 Vesti — 15.10 Glasba po željah.

PONEDELJEK, 2. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 14.30 Sportna oddaja — 15.00 Vesti, Dopsilniki poročajo — 15.20 Slovenske narodne.

TOREK, 3. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza — 13.50 Odlomki iz oper — 14.20 Sola in življenje: »Pionirji na smučkah« — 14.40 Lahka glasba — 15.00 Vesti.

SREDA, 4. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Okno v svet — 14.45 Filmska glasba — 15.00 Vesti.

ČETRTEK, 5. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci: Govori predsednik OLO Koper Albin Dujc — 15.00 Vesti.

PETEK, 6. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Domače aktualnosti: Za večjo storilnost — večji zaslužek — 15.00 Vesti.

SOBOTA, 7. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza — 14.30 Kulturni obzornik: »Pogovor z nagradenci Kosovelovega sklada« — 15.00 Vesti — 15.20 Dalmatinske skladbe.

Barba Vane pravi...

Da ne porečete, da imam morda premajhen akcijski radijs, naj danes začnem kar z — Avstralijo. Od tamkaj me prosi neki Franko Kralj posredovanja, da bi se spoznal s prikupno Slovenko. Pravi, da je tudi on Slovenec in da že več let živi v Avstraliji. Star da je komaj sedemindvajset let. Ako torej katera lepa in prikupna Slovenka — pa mlada mora biti seveda — želi spoznati resnega ženina iz Morwella v daljni Avstraliji, naj se kar meni javi, pa bo vse prav in v redu. S Frankom sicer nisva nobena sorodnika, mora pa me že dobro poznati, ko se je name obrnil za pomoč in mešetanje pri njegovih ženitnih načrtih.

Za druge zadeve pa se kar povprek in počez sprehodimo po naši ožji okolici ali po okraju. Kakšna veselica je okrog šole v Suhorju, preberite kar na 7. strani — pravijo, da je zadeva presresna, da bi jo lahko zaupali meni v obdelavo. Sicer pa presodite sami, jaz pa bom malo potipal vodstva nekaterih podjetij po okraju zaradi njihovega odnosa do šole za družbeno upravljanje, oziroma do članov svojega kolektiva, ki jih ne marajo pošiljati v to šolo. Če pa že koga pošljejo, potem so to ljudje na najbolj odgovornih položajih v organih delavskega samoupravljanja in v vodstvih podjetij: nočni čuvaji, vratarji, šoferji, razni kurirji, telefonisti in podobno — skratka ljudje, ki »imajo največ časa« in za katere se ne bojijo,

da bi se tega delavskega upravljanja v šoli preveč navzeli.

Hudo resno jemljejo delavsko upravljanje po delovnih kolektivih v ilirsko-bistriški občini. To resnost občutijo posebno žene, ki jih ni tako malo zaposlenih po raznih podjetjih in tovarnah. Delavski sveti gospodarskih organizacij v občini Ilirska Bistrica so namreč absolutna domena moškega spola — v njih ni niti ene žene. Moški se opravičujejo s tem, da sicer ženam priznavajo popolno enakopravnost, pri tem pa pozabijo pristaviti, da ne velja to tudi za enakovrednost in zato so žene lepo doma pri kuhalnici in pri loncih, moške pa upravljaajo se naprej brez žena podjetja in tovarne.

Ne vem, če je tako vse dni, kadar sonce sije, toda ko me je v nedeljo prekrasno vreme zvalilo pod sinje nebo, da sva se šla z Juco z avtobusom sprehat iz Pirana v Koper, je bilo to sonce res tako svetlo in toplo, da so se od tega prižgale še ulične svetilke v Portorožu in gorele ves dan in jih zvečer že prižigati ni bilo treba; vse zaradi varčevanja — stikal menda.

Kdo ne pozna prijazne vasice Dvori nad Izolo? Vsi jo sicer še vedno zmerjajo s Kortami, čeprav se je ime Pridvor za Sv. Anton že zdavnaj poprej udomačilo in prijelo, kakor pa je bilo to uradno dovoljeno. No, v Dvorih nad Izolo torej so imeli ta mesec prijetno zabavo in veselico, ki je bila tudi na dokajšnjem nivoju,

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše nepozabne drage mame

KAROLINE BABIČ

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem, ki so v zadnjih trenutkih njenega življenja kakorkoli pomagali. Posebna zahvala darovalcem vencev ter vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti.

Sinova Ivan in Jožko ter ostalo sorodstvo

Piranske PRIREDITVE

DRAMA NARODNEGA GLEDALIŠČA »IVAN ZAJC« Z REKE

gostuje s komedijo Branka Čopića **DOZIVLJAJI NIKOLETINE BURSACA** v ponedeljek, 2. februarja, ob 20. uri v **IZOLI**

v torek, 3. februarja, ob 20. uri v **PIRANU**

v sredo, 4. februarja, ob 20. uri v **KOPRU** (red A) in v četrtek, 5. februarja, ob 16. uri (red C) in ob 20. uri (red B) v **KOPRU**.

Kino

KOPER: 30. in 31. januarja in 1. februarja jugoslovansko-sovjetski barvni film **ALEKSA DUNDIC, 2.** in 3. februarja francoski film **OTROCI LJUBEZNI, 4.** in 5. februarja ameriški barvni film cinemascope **PREKO MNOGIH REK.**

IZOLA: 30. in 31. januarja in 1. februarja angleški film **COLN, KI JE UMRL OD SRAMU, 2.** in 4. februarja sovjetski film **ZERJAVI LETE, 3.** februarja ameriški barvni film cinemascope **PREKO MNOGIH REK.**

SEČOVLJE: 21. januarja francoski barvni film **SAKRAMENSKA FRKLJA, 1.** februarja sovjetski film **ZERJAVI LETE, 5.** februarja francoski film **OTROCI LJUBEZNI.**

SMARJE: 1. februarja francoski barvni film **SAKRAMENSKA FRKLJA, 3.** februarja sovjetski film **ZERJAVI LETE, 4.** februarja francoski film **OTROCI LJUBEZNI.**

SKOFIJE: 31. januarja ameriški barvni film cinemascope **PREKO MNOGIH REK, 1.** februarja francoski barvni film **HELENA IN MOZJE, 4.** februarja angleški film **COLN, KI JE UMRL OD SRAMU.**

DEKANI: 21. januarja francoski barvni film **HELENA IN MOZJE, 1.** februarja ameriški barvni film cinemascope **PREKO MNOGIH REK.**

POSTOJNA: 31. januarja in 1. februarja ameriški barvni film **PRIJATELJSKO NAGOVORJANJE, 3.** in 4. februarja italijanski film **KRONIKA SIROMASNIH LJUBIMCEV, 5.** in 6. februarja indijski film **AVARA.**

PRESTRANEK: 31. januarja in 1. februarja ameriški barvni film **MIRNI CLOVEK.**

SEŽANA: 31. januarja in 1. februarja angleški film **ZVEZDA INDIJE, 3.** in 4. februarja italijanski film **I VITELLONI, 5.** in 6. februarja ameriški film **DAMA IN POTEPUH.**

DR. KINKELE ŠESTDESETLETNIK

V nedeljo bo dopolnil 60. leto starosti znani zdravnik v Pivki dr. Kinkele.

Iz istrskega Zminja je šla njegova pot na gimnazijo v Pazin, ki jo je dokončal med prvo svetovno vojno, nato je šel v Zagreb in 1925 promoviral na medicinski fakulteti. Po enoletni praksi na Reki je moral na univerzi v Padovi obnoviti diplomu, ker Italija ni priznala njegove zagrebške diplome.

Čeprav tedaj v Italiji ni bilo na pretek zdravnikov, so zdravnike slovenske ali hrvaške krvi nameščali v manjših vaseh in jih odpravili od večjih mestnih središč. Zato je dr. Kinkele leta 1928 nastopil svoje prvo službeno mesto na področju Pivke, v Knežaku kot občinski zdravnik.

V Knežaku je služboval skoraj do konca vojne in je pomagal ljudem kakor je mogel in znal. Aktivisti in terenci, ki so se začeli med NOB oglašati pri njem, so vselej naleteli na razumevanje in rad jim je pomagal kot zdravnik z nasveti in zdravili. Mnogo sanitetnega materiala je postal tudi partizanom in zato je bila njegova pomoč naradnoosvobodilnemu gibanju na tem področju toliko bolj dragocena. Njegovo delo pa ni bilo skrito okupatorju, ki ga je zaprl, nato pa ga pregnal v Pivko.

V Pivki je že 15 let. Z manjšimi izjemami je bil vsi to dobo edini zdravnik od Postojne do Ilirske Bistrice. Delo, ki ga je opravljal vse od leta 1928 dalje, je bilo zelo naporno in odgovorno, bolj kot katerokoli drugo. Opravljal ga je z najboljšo voljo in odgovornostjo, vestno in požrtvovalno. Zato mu lahko ob njegovem jubileju iskreno želimo še mnogo uspešnih ur dela za zdravje našega človeka. S. M.

Berite in širite

saj so povabili celo priznani instrumentalni kvintet iz Celja, da je skrbel za dobro voljo. Sitno je bilo le to, da je bila to draga zabava, ki je kakšen par stala 400 dinarjev, kakšnega pa samo 200, kakor se je pač zdelo tistemu, ki je imel »vstopnice čez«. Zato so se prizadeti, ki so morali plačati po 400 din, zdaj obrnili name, naj bi za kritje vseh stroškov naknadno pobral pri vseh »izjemah« še po 200 dinarjev. Ker jaz revež nimam klobuka, da bi vanj vbiral ta dodatek, sem moral seveda to lepo prošnjo odbiti, čeprav sicer zelo rad ustrezem vsakomur.

Za konec še kratek sprehod po Kopru. Če bi bolj posluške utepal, bi morda še bolj natančno slišal, kaj se vse šušlja po naši metropoli. Na vrsti je spet Loža, starodavna kavarna, ki ji zdaj z veliko težavo izpirajo starodavno kavno usedlino, iz katere že nekateri prerokujejo slabo vreme za bivše opravljavce. Dalje: že vrabci čivkajo po Kopru, da v nekaterih pavšalnih gostinskotr-govskih lokalih visijo avtomobili na kljukah, slavček je pa celo v Ljubljano zanesel teorijo, da je Koper mesto, kjer se da hitro in dobro zaslužiti in obogatiti celo »z okol' prinašanjem« koga-koli je pač treba... Upam, da vse to ni res in so morali vsaj nekateri krepko in pošteno delati za svoj zaslužek, vsak pa ima obisti za to, da mu jih lahko pristojni organi pretipajo, če je treba.

Oh, joh — spet sem se razkodakal in kar slišim, kako bom spet kregan, ker sem predlog. Zato hitim in vas, drage bralke in bralci, do prihodnjic prav lepo pozdravljam! Vaš Vane

ZAKLJUČEK PRIMORSKEGA NOGOMETNEGA PRVENSTVA

V NEDELJO, 8. II., V KOPRU

Tri točke prednosti za Novo Gorico

posvetovanje o telesni vzgoji

Po številnih zapletljajih je baraka primorskega nogometnega prvenstva vendar zaplula v pristan. V nedeljo je bila na sporedu razveljavljena tekma med Primorjem in Novo Gorico, v kateri pa je oslabileno ajdovsko moštvo nudilo le slab odpor tehnično boljšim Goričanom. Gostje so

prepričljivo zmagali s 4:0 (2:0). Okrog 2000 gledalcev (največ, kar se jih je kdajkoli zbralo na nogometni tekmi v Ajdovščini) je moralo razočarano zapustiti igrišče.

Zadeva okrog tekme Primorje-Nova Gorica (2:2) je vzbudila precej prahu v Ajdovščini. Tamkajšnji nogometni klub je vložil srdit protest proti razveljavitvi tekme in skušal vzbuditi v javnosti vtis, da se je Ajdovcem dogodila velika krivica. Stvar pa je povsem drugačna. Tekmo so popolnoma pravilno razveljavili, saj je nastopil na tekmi z Novo Gorico igralec, ki je bil registriran pri Ljubljani. Torej — očitno kršenje pravil. Moramo celo reči, da je tekmovalna komisija premilo ravnala, ker ni verificirala tekme s 3:0 p. f. v korist Nove Gorice. Če je nekdo prijavljen pri dveh klubih hkrati, potem ni samo sam kriv, ampak tudi oba kluba, ki to dopuščata. Res nerazumljivo je, da niso za nepravilnosti vedeli ne v Ajdovščini in ne v Ljubljani, čeprav

sta kraja razmeroma blizu. Po drugi strani pa so za nepravilno registriranega igralca Kopra zvedeli že čez teden dni, čeprav je bila napaka oddaljena kar 800 kilometrov od Kopra. Zadeva Primorja (in tudi razne druge nepravilnosti pri drugih klubih!) naj bo resno opozorilo odbornikom društev, da se s pravili ni šaliti.

V nedeljo, 8. februarja ob 9. uri dopoldne bo v mali gledališki dvorani v Kopru važno posvetovanje o problematiki telesne kulture v koprski občini v smislu smernic beograjskega kongresa.

Na posvetovanju bodo tudi podelili diplome Sveta za telesno kulturo OLO Koper zaslužnim telesnovzgojnim delavcem.

Na posvetovanju bo med drugim govora tudi o investicijskem

programu za telesnovzgojne objekte.

TONI JOŠKO 5. V LJUBLJANI
Pionirski prvak Primorske v namiznem tenisu Koprčan Toni Joško je zasedel na turnirju za Strojnikov memorial v Ljubljani peto mesto. Glede na močno konkurenco je uspeh vsekakor nepričakovan. Koprčani so se začeli torej kar krepko uveljavljati v republiškem merilu.

Naj ob koncu objavimo še zaključno lestvico primorskega nogometnega prvenstva. Upamo, da do začetka marca, ko se bo začel spomladanski del prvenstva, ne bo novih protestov in še kakih sprememb:

N. Gorica	11	10	1	0	56:15	21
Postojna	11	8	2	1	39:8	18
Tabor	11	7	1	3	31:21	15
Sidro	11	6	2	3	25:10	14
Koper	11	6	1	4	24:28	13
Primorje	11	5	2	4	27:23	12
Tolmin	11	4	4	3	33:23	12
Anhovo	11	4	1	6	20:23	9
Adria	11	3	1	7	18:37	7
Rudar	11	2	1	8	27:41	5
Branik	11	2	1	8	12:29	5
II. Bistr.	11	0	1	10	12:66	1

Uspeh namiznega tenisa na Primorskem

III. namiznoteniško prvenstvo Primorske, ki se je odvijalo dva dni v soboto in nedeljo v Koprski telovadnici, je nadkrnilo vsa pričakovanja, tako v pogledu masovne udeležbe, kvalitete, odlične organizacije prvenstva in velikega zanimanja občinstva. 86 igralcev in 18 ekip iz Kopra, Nove Gorice, Pirana, Ilirske Bistrice, Divače, Mirna pri Novi Gorici, Anhove, Podbrda in Idrije je jasen dokaz, da je ta na videz lahka, toda v resnici zelo zahtevna panoga osvojila primorsko mladino.

Vsi naslovi prvakov, razen disciplinirani člani B so ostali v Kopru, kot je bilo pričakovati; dejstvo pa je, da so imeli igralci Kopra resne konkurente v nekaterih igralcih iz Nove Gorice in Podbrda. V kvalitetnem A razredu so se v finalni del tekmovalja piasirali: Stadina in Skrabar oba SD Koper, Anderle PD Podbrdo in Pihler ZSD Nova Gorica. Novi prvak je postal Stadina Lucijan, član SD Kopra, ki ni v teku prvenstva izgubil niti ene igre in tvori tako rekoč razred zase. Odlikuje ga sigurna ofenzivna in defenzivna igra. Če bi si izboljšal brzino in uporabljal več taktičnih variant, bi lahko postal igralec velikega formata.

Vrstni red v finalu je bil naslednji:

1. Stadina Lucijan SD Koper 3 točke
2. Anderle Ivan PD Podbrdo 2 točki
3. Skrabar Aljoša SD Koper 1 točka
4. Pihler Albert ZSD N. Gorica 0 točk.

Podrobnejši rezultati finala v A razredu člani posamezno:

Stadina : Skrabar 2:1 (21-17, 11-21, 21-17)
Stadina : Pihler 2:0 (21-17, 21-11),
Stadina : Anderle 2:1 (19-21, 21-19, 21-6)

Anderle : Pihler 2:0 (21-8, 21-15), Anderle : Skrabar 2:0 (21-16, 21-16)
Skrabar : Pihler 2:0.

Če pogledamo lestvico prvenstva, ugotovimo, da je med prvimi deseti igralci Primorske 6 Koprčanov, 2 igralca iz Nove Gorice in dva iz Podbrda. Ta premo Koprčanov je prišla zlasti od izraza v ekipnem tekmovalju, kjer sta v finalu Stadina in Skrabar, tretji igralec SD Kopra Ven-

turini je bil nerazporejen, z lahkoto odpravila ZSD Novo Gorico s 5:3. Tretja je bila ekipa ZSD Gorica II., četrti pa SD Koper II.

V B razredu posameznikov je zmagal Torkar iz Podbrda, ki je v finalu po lepi igri premagal nadobudnega toda neizdelanega Tušarja — Partizan Rudar iz Idrije, z rezultatom 3:1. Tretje mesto je zasedel Mažgon iz Idrije, ki je izgubil od Torkarja z 2:1.

V B razredu so imeli pravico nastopa samo neregistrirani igralci. SD Koper je postavil v B razredu samo nekaj perspektivnih, neregistriranih pionirjev, ki pa se niso mogli uveljaviti.

V dvojicah sta Koprčana Stadina in Mahne po veliki borbi osvojila prvo mesto nad borbenim parom iz Nove Gorice Pihler — Kosovel z 2:1, ki sta pred tem nepričakovano premagala glavna favorita za prvo mesto Venturinja in Stadino z 2:1.

Toliko o važnejših rezultatih. Sedaj pa še nekaj besed o igralcih in poteku tekmovalja. Kot rečeno, so imeli glavno besedo Koprčani, Novogoričani in igralci iz Podbrda. Slednji so registrirani pri SD Ljubljana in bi glede na to lahko dosegli boljše uspehe. Dejstvo pa je, da so igralci SD Kopra II, mladinci Mahne, Kosovel s svojo temperamentno in pestro igro zamenjali igralce prve koprške ekipe in če bi imeli malo več sreče, bi imeli v finalu dvojbo I. in II. ekipe Kopra. Prva ekipa ZSD Nova Gorica je namreč s težavo z rezultatom 5:4 odpravila v polfinalu II. koprsko. Mnogoobetajoči mladi igralci Kopra Mahne, Kumer in Mastrl so že v prvem kolu v igrah, ki je dvigala s sedežev številne gledalce, odpravili v velikem stilu domnevnega favorita ekipo PD Podbrdo (študentje v Ljubljani) Anderle—Torkar—Stražičar, z rezultatom 5:3. Ko že omenjamo mladince Kopra, naj omenimo še talentiranega Korošca, ki je v razredu člani A posamezno nepričakovano odpravil poleg Stadine in Skrabarja najboljšega igralca, Novogoričana Kosovela v najlepši igri turnirja. Za mu je zmanjkalo moči in zbrčnosti da bi odpravil v naslednjem kolu še Stražičarja iz Podbrda, najelegantnejšega igralca turnirja, da bi se uvrstil med prvih osem. Od igralcev, ki so najbolj ugajali in ki bodo v kratkem času igrali prvo violino na Primorskem, naj omenimo še Koprčana Mahneto in Kumerja. Ko smo gledali igralce pri zelenih mizah, smo imeli občutek, da bo šlo letos prvenstvo gotovo v Novo Gorico, kajti igralca Ličof in Kosovel, oba ZSD Nova Gorica, sta v nekaterih trenutkih prikazala vrhunski namizni tenis. Žal pa zaradi pomanjkanja kondicije nista imela moči za največji podvig. Četrtoplasirani Pihler, ZSD Nova Gorica, in Bratuš, njegov klubski tovariš, sta zaradi svojstvenega stila igre najtežja prepreka za vsakogar.

Na tekmovalju so nastopile tudi ekipe delovnih kolektivov. Elektro iz Nove Gorice je bila najuspešnejša ekipa delovnih kolektivov, saj je zasedla častno peto mesto takoj za SD Koprcom II.

Kvaliteta vrhunskih igralcev Stadine, Skrabarja, Kosovela, Ličofa in Anderla je že dosegla republiški povpreček. Na splošno pa se je kvaliteta vseh od lanskega leta znatno dvignila. Nekateri igralci, kot iz Mirna pri Novi Gorici Boškin, Tušar in Mažgon ter Albreht iz Idrije, so več kot presenetili. Skratka namizni tenis je na Primorskem na najboljši poti, dati mu je treba samo možnosti za napredek. To pa so turnirji in dvojboji z boljšimi igralci. In še nekaj. Skoraj vsi nastopajoči zaradi pomanjkanja primernih dvoran ne morejo trenirati tako kot to zahteva tekmovalni namizni tenis. Poleg ostalega pa je treba dati namiznemu tenisu trdno organizacijsko bazo, to je ustanovitev vrhovnega foruma za vso Primorsko. M. V.

ŠOFERJI IN AVTOMEHANIKI OBČNI ZBOR

Minulo nedeljo so se v Kopru sešli na rednem letnem občnem zboru člani podružnice Združenja šoferjev in avtomehaničnikov LRS. Po izčrpnem poročilu zelo aktivnega odbora je sledila razprava, v kateri so udeleženci podrobno obdelali probleme svoje organizacije zlasti glede odnosa in pomena, ki ga zaradi svoje javne službe naši šoferji zavzemajo v družbi.

Občni zbor TVD Partizan v Hruševju

Stanje telesne vzgoje na naših vaseh še vedno ni v skladu s stanjem, ki vlada po mestih in večjih krajih. To je pokazal tudi občni zbor TVD Partizan v Hruševju, ki je bil v nedeljo, 25. tega meseca. Tu so prišli na dan problemi, ki jih srečujemo povsod, in še posebno težave, s katerimi se društvo stalno bori. Čeprav

obstaja Partizan že tri leta, še vedno nima svoje telovadnice ali kakšnega drugega prostora. V Združenem domu pa je dvorana, ki bi jo s sorazmerno majhnimi investicijami lahko uredili za kulturne in telesnovzgojne namene. Letos se bodo razmere po vsej verjetnosti izboljšale, saj bo društvo dobilo prostore v izpraznjenih osnovni šoli.

Drugi problem nam pokaže značilno gledanje na vaška telesnovzgojna društva. Lani in predlanskim je bilo društvu odobrenih 25.000 din, toda ravno pred izročitvijo so sredstva porabili za druge namene in društvo ni dobilo niti prebite pare. Taki odnosi nikakor ne vodijo do tega, da bi dvignili telesno vzgojo na raven, ki jo zahteva naš čas.

Kljub takim pogojem je društvo le delovalo. Z Orehkom so imeli več srečanj v odbojki, namiznem tenisu in šahu. Na odbojkarskem turnirju kmečkih društev v Kopru so zasedli drugo mesto.

Načrtov za bodoče delo je mnogo: tekmovalje s sosednjimi vasei, z gimnazijo, Divačo, Planino, taborjenje na Nanosu in tako dalje. G. M.

PGD Koritnice

V nedeljo so se v prostorih gasilskega doma v Koritnicah zbrali člani domačega prostovoljnega gasilskega društva in na svojem rednem občnem zboru razpravljali o delu društva.

Poročila so poudarila, da je to društvo sicer mlado, vendar pa je že opravičilo svoj obstoj. Tega se zaveda tudi LIP Postojna, ki ima v Koritnicah svoj obrat in zato nudi društvu vsestransko pomoč.

Lani sta bila na področju dela PGD Koritnice dva manjša požara, pri katerih so domači gasilci z uspehom nastopili in ju takoj pogasili. Imeli so tudi 12 vaj in si ob njih utrdili strokovno znanje. Žal pa so posvetili premalo skrbi preventivni požarnovarnostni službi, ki je najbolj važna v lesno-industrijskem obratu.

Posebno pohvalno pa je, da društvo skrbi za naraščaj in ima 16-člansko pionirsko enoto, vendar za sedaj še nima uniform.

Na občnem zboru, ki mu je prisostvoval tudi predsednik okrajne gasilske zveze Stane Žitko, je občinska gasilska zveza Ilirska Bistrica podelila šestim članom diplome v znak priznanja za njihovo večletno delo v gasilski organizaciji. STINA

NEVARNOST NAD CESTAMI

Vsak mrz in vsako deževje tržeta s pobočij nad cesto na odsekih Koper—Izola in Portorož—Piran v večje in manjše skale in kamenje, ki so močna ovira in včasih velika nevarnost za promet. Uprava za ceste v Kopru je pretekli teden začela z akcijo odstranjevanja izpodjedenih skal in razmajanega kamenja. S pomočjo poklicnih gasilcev, ki so v navezavi plezali po pobočjih, so sprožili nevarne skale, da se ne bi nepričakovano zrušile na cesto same. Koprski poklicni gasilci so izvedli akcijo brez nezdode. Avtomobilisti pa so brez godrnjanja počakali, kadar je bila cesta zaradi rušenja zaprta, saj vedo, da gre za njihovo varnost na cestah. Jule

Izola ima, kot smo že poročali, lepo urejeno sodobno kegljišče, v katerem je vsak dan živahen vrvež, tako da vsi navdušeni kegljavnici hkrati ne pridejo na vrsto — zato je na kegljišču razen igralcev tudi vedno dovolj »kibicev«

PODLISTEK ZA NAŠE LJUBITELJE NOGOMETA

Nogometni sodnik in nogomet

(nadaljevanje)

Enajstmetrovke: To je boleča točka ne samo pri nas, ampak povsod po svetu. Če bi sodili po enajstmetrovkah, bi prišli do zanimive ugotovitve, da igrajo surovo v kazenskem prostoru le gostje. Okrog 90 odstotkov vseh enajstmetrovk gre v korist predvsem domačinov. »Domači sodniki« pa to tolerirajo. Res žalostna ugotovitev za tiste, ki naj bi delili pravico na igrišču!

S takimi metodami je torej treba prenehati in izenačiti kriterij za enajstmetrovke. Kazenski prostor ima v pravih določene meje in mere, ki jih ne sme spremeniti niti sodnik. Če torej sodnik »potegne žogo« izven kazenskega prostora, je materialno kršil pravila, ker je spremenil mere igrišča. Tako bodo na to stvar gledale sodniške organizacije in storile primerne ukrepe.

In še nekaj ugotovitev v zvezi z enajstmetrovkami: kdor ni pogumen, je slabši! Ker ne upoštevamo niti igralcev slabšev, ne bomo tudi sodnikov slabšev.

Na kogar vplivajo pri določanju enajstmetrovk kateri koli drugi vzroki, razen v pravih določeno merilo — ni pošten.

Kdor ni sposoben za strokovno ocenjevanje kriterija za enajstmetrovko, naj sodi slabšem!

Tako smo na kratko obdelali nekaj glavnih napotil za razmejitev med športno oostrostjo in grobostjo. Prišla bodo prav izkušenim sodnikom, pa tudi novincem pri njihovi samovzgoji za arbitriranje v modernem nogometu. Vsem pa še tole osnovno načelo: ne mešaj se v igro vse dotle!

dokler ima le-ta športni značaj in so prizadevanja igralcev v skladu s fair playem. Poseži pa takoj, ko je oostrost preskočila plot in namerava preiti v surovost. V tem pogledu pa raje interveniraj prej, kot pa prepozno! Ne zaviraj nikdar razvoja igre, če igrajo igralci športno.

NESPORTNO VEDENJE

Nogometni sodniki brez dvoma poznajo vse oblike nesportnega vedenja. Toda kljub temu nesportni pojavi na igriščih ne pojenjavajo, marveč se celo še množijo. Kje so vzroki?

V prvi vrsti so krivi igralci sami in njihovi vzgojitelji. Nič manjša krivda pa ne pade tudi na sodnike, ki tekme sodijo. Zakaj so popustljivi in zakaj tolerirajo na igrišču stvari, ki se ne bi smele dogajati?

Popustljivost je slaba lastnost in z njo je treba prenehati. To je sodnikova dolžnost. Z njo bo tudi prispeval k napredku našega nogometa.

Ne dovolite ugovaranja, preprečujte vmešavanje v vaše odločitve, kaznujte namerno zavlačenje igre in zatrite vse, kar je nesportno! Namerno udarjanje žoge daleč v out, zavlačenje izvedbe udarcev, žoganje vratarja, udarjanje žoge z mesta izvajanja udarca, udarjanje žoge po sodnikovem žvižgu — vse to je nesportno. Za vse take prekrške je treba igralca opomniti, če je treba, pa tudi izreči kolektivni opomin vsemu moštvu. Zamujen čas je treba brezpogojno nadoknaditi.

Sodniki si morajo zapomniti, da je opomin le eden. Druga kazen je izključitev. Glede tega je treba biti

neizprosen, kajti le na ta način bomo napravili red na igriščih, hkrati pa bomo tudi ljubiteljem nogometa omogočili, da ne bodo prikrajšani za igro. Statistike namreč kažejo, da je v naših tekmah povprečno od 90 do 150 prekinitev, kar skrajša igralni čas za ca. 30 minut. Če ne bomo nadloknadili časa, ki ga nesportni igralci zamude še z zavlačenjem, bomo dejansko igrali le en polčas. Sodniške organizacije bodo tudi te primere smatrale kot materialno kršenje pravil in proti sodnikom strogo ukrepale.

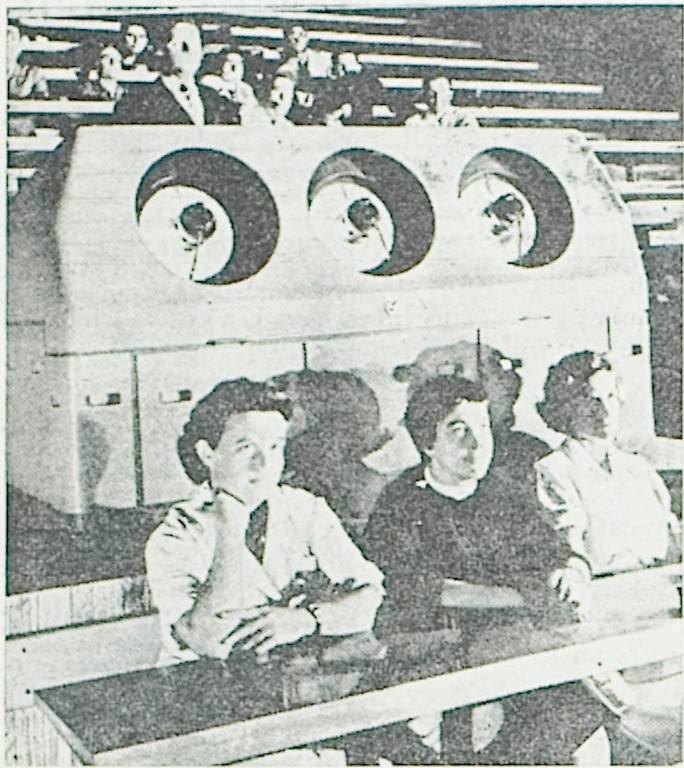
Na žalost se je tudi pokazalo, da služijo nekatere prekinitive večših zato, da se sodnik, ki nima dovolj kondicije, odpohi. Mar ni to vse graje vredno?

NEKAJ GRDIH RAZVAD NOGOMETNEGA SODNIKA

Kompensacija: Če je sodnik nehoti pogršel, kompenzira zadevo tako, da dosodi napako tam, kjer je ni bilo. Torej napako popravi z napako! Tak način je seveda nepošten in nevreden športnika. Zato velja pravilo: ne delaj napak, če si že grešil, popravi napako, dokler še utegneš. Če ne utegneš popraviti, si vsaj prizadevaj, da ne boš delal novih napak!

Taktiziranje: večkrat smo pričali, da sodnik zažvižga, kadar je »gost« pred vrati. Nihče ni nič videl, le sodnik je v strahu, da se ne bi kaj zgodilo, prekinil tekmo in si izmislil nekaj, kar ni bilo. Ali je to pošteno? Ne! Ne prekinjaj igre, ker za to nimaš pravice. Dovolj igralcu, ki je boljši, da doseže uspeh!

(nadaljevanje prihodnjt)

Po holandskem patentu so najprej v Franciji uvedli prve televizijske naprave po zaprtem krožnem sistemu. Tak televizijski prenos se je zlasti obnesel na univerzi. Naša slika prikazuje študente, ki prek televizijskega ekrana zasledujejo potek komplicirane operacije v operacijski dvorani univerzitetne klinike. Prenos je v barvah in je operacija snemana z nekaj centimetrov razdalje, tako da študenti brez težave vidijo ves potek operacije, kar ne bi bilo nikakor mogoče vsem, če bi se stikali okoli operacijske mize.

STIRINAJSTLETNI STUDENT

Znamenita harvardska univerza v ZDA, ki gre že v 223. leto svojega obstoja, ima menda najmlajšega slušatelja med vsemi univerzami na svetu. To je štirinajstletni Fred Safier, čudežni otrok iz Kalifornije. Brucovstvo ima že za seboj, zdaj je že drugo leto visokošolec.

Fant je dejansko izreden pojav. 22 mesecev star, je že znal abecedo na pamet, s štirimi leti ni čital le mladinskih knjig, temveč tudi Homerja. Svoje sošolce je v znanju prehitel tako rekoč bliskovito, da so bili njegovi učitelji primorani prilagajati učni načrt njegovim sposobnostim. Tako se je deček mladostni sen, da bi smel študirati na harvardski univerzi, uresničil izredno zgodaj. Posvetil se je seveda atomski znanosti.

POTREBNO OPOZORILO

V Crnem lesu, kjer izvira Donava, je na lesenem mostu, ki pelje čez neki potok, pritrjena deska z naslednjim napisom: »Kadar stoji ta deska v vodi, je most neprehoden!»

Simbol Berlina

Prav na meji med Vzhodnim in Zahodnim Berlinom stoji spomenik nekdanje nemške zavojevalnosti, Brandenburška vrata. Med zadnjo vojno so bila temeljito poškodovana. Dastravno politično razdvojen, se je ves Berlin zedinil za njihovo obnovo, kajti Berlinu pomenijo Brandenburška vrata isto kot Parižanu Eifflov stolp, Njujorčanu Kip Svobode in v zadnjem času Bruselčanu Atomium. K obnovi sta prispevala oba dela in si delila stroške v znesku 2,2 milijona mark. Obnovili so tudi slovito bronasto Quadrigo z boginjo zmage vrh mogočnih vrat. Bila je na novo vilita v Zahodnem Berlinu.

Quadrigo je spremljala kaj nenavadna usoda. Umetnino je ustvaril v letu francoske revolucije 1789 J. G. Schadow, najčistejši zastopnik klasicizma v Nemčiji. Pet let kasneje so vso skupino: boginjo na zmago-slavnem vozu, ki ga vlečejo štirje iskri konji, postavili na Brandenburška vrata. Ko je Napoleon 1806 zavzel Berlin, je romala Quadriga v Pariz; ko pa so kasneje pruske čete vkorakale v glavno mesto Francije, se je vrnila spet v Berlin. To je bilo tik pred poletjem 1814. Potem je imela mir nad 130 let, dokler ji druga svetovna vojna leta 1945 ni zadala smrtni udarec. Preteklo jesen je vstala znova, le da sta se pruski orol in železni križ, proslula znaka nemškega militarizma, na boginjini palci morala umakniti preprostemu hrastovemu vencu. Po volji

Berlinčanov naj bi bila Brandenburška vrata v bodoče glas vesti in spomenik miru.

Ni še avtomobil in ne več motocikel zgornje vozilo Roller 59, ki so ga Angleži razstavili na letošnjem Pariškem salonu avtomobilov. Pravijo, da je vozilo zaradi svoje ekonomičnosti in lahke vodljivosti vozilo bodočnosti zlasti za mesta. Tehta vsega 90 kg, razvije pa povprečno hitrost 80 km na uro.

In še en napredek televizije: gospodinja iz kopalnice prek televizijskega sprejema lahko kontrolira hkrati glavni vhod, vhod v hišo z dvorišča in vrtna vrata. Seveda je stvar že pretirana in napravljena za moderni kapitalistični svet, ko si bogataši izmišljajo vse mogoče finese za zapravljajne denarja. Vendar pa bo nekeje v bodočnosti takšen televizijski prenos koristen tudi v naših razmerah, ko se bo proizvodnja le toliko pocenila, da si ga bomo lahko privoščili v stanovanju. Lahko si je namreč zamisliti prednost takega aparata nekemu stanovalcu nekeje v petem nadstropju, ko se bo lahko z obiskovalcem pogovoril in ga videl spodaj pri vходу kar iz svojega stanovanja.

NAJSTAREJŠI PARFUM

Najstarejši parfumi sveta in najbrž prva iz prazgodovinske dobe ohranjena dišava je shranjena v 7000 let stari posodi, ki jo je v bližini perzijskega glavnega mesta Teherana našel britanski arheolog dr. Burton-Brown. Br. ko je posodo, ki jo je opral, postavil k električni pečici, da jo posuši, je od nje čudovito zadušilo po cvetju. Arheologi so mnenja, da je posoda služila za shranjevanje vode, ki so jo odšušili s cvetnim listjem. Dišava se je ohranila v porah starodavne skodelice, sprostiti sta jo vlaga in toplota. Vonj opominja kot »ne dosti drugačen od kakšnega modernega nežnega lepotila«. Posodo bo hvalni mestni muzej v Birminghamu na Angleškem.

KOVINSKI ZAKLADI NA MORSKEM DNU

Oceansko dno pokrivajo grude dragocenih kovin v velikanskih množinah. To so ugotovili oceanografi kalifornijske univerze. Podvodne fotografije v Tihem oceanu so pokazale, da pokrivajo morsko dno ponekod tudi kot pest debele kovinske kepe. Vsebujejo okrog 25% mangana, 15% železa in niklja, bakra in kobalta. Raziskovalec so izračunali, da znaša vrednost kovin na kvadratni kilometer 375 do 400 milijonov dolarjev. Prvi poskus dviganja teh zakladov z neke vrste »sesalca« za prah so povsem uspeli.

GLEDALIŠČE NARODOV SOVJETSKE ZVEZE

Nedavno so v Kremlju odprli novo gledališče. Gledalec je na razpolago 1200 sedežev. Stojišče gledališča v SZ sploh ne poznajo. S svojevrstno strojno konstrukcijo so dosegli odlično akustičnost gledališke dvorane. Oder je urejen tako za dramske kot za operne in baletne predstave. Posebni pomen novega gledališča je v tem, da se bodo v bodoče v njem vršile tradicionalne »Dekade«, desetdnevne umetniške in književne prireditve raznih narodov SZ, po čemer je gledališče tudi dobilo svoje ime.

— Če misliš živeti z menoj, dragi možek, se boš nekega dne vendarle moral otresti svojih mornarskih navad...

LETALSKA MORNARICA

Doslej smo poznali mornariško letalstvo, zdaj pa so v ZDA ustanovili letalsko mornarico. S Cap Caneverala v Floridi venomer izstreljuje dirigirane rakete tako mornarica kakor letalstvo. Zdaj si je letalstvo priskrbelo večje število ladij, ki bodo razmeščene na potih, določeni izstrelkom, kjer bodo nadzirale njihov let do 8000 km daleč od izstrelne postaje. Zanimivo je, da te ladje na račun zračnih sil izkoristijo neko zasebno letalsko podjetje.

BRAZILJANEC JE TOPLO

Medtem ko se je ozračje pri nas močno osvežilo, vlada na Južni zemeljski poluti prljeta toplota. Posebno priljubljen v Braziliji, kot poročajo. Kako malo pravzaprav vemo o tej prostrani južnoprifilski deželi, ki bi v svojem prostoru lahko razmesnila celotno ozemlje Združenih držav Severne Amerike in poleg tega še skoraj tri Jugoslavije. Republika Brazilija je zvezna država. Njena državna meja meri 13.000 km. Medli na vse države Južne Amerike razen na Čile in Ekvador.

Jack London.

33

SMOKE BELLEW

»O, zdaj pa že razumem. Vi bi radi, da bi se tudi jaz udeležil tekme.«

»Ako nimate denarja za pse, bi vam jaz...« Naenkrat ni vedela, kako bi rekla, in je utihnila. Preden ji je šinila v glavo prava misel, je že Dimač povzel besedo.

»Pse kupiti, to zmorem. Pa se vam ne zdi, da je ta zadeva malo preveč predržno zasnovana?«

»Po vaših junaških dejanjih, ki ste jih izvršili za roletno mizo pri 'Losjem rogu', se ne bojim, da bi vam upadel pogum. Vidite, vsa stvar je čisto navadna športna prireditev. Je tekma za milijon. Vaši nasprotniki bodo najbolj utrjeni in najtrdovratnejši pasji gonjači in potovalci. Res, da jih še ni tukaj, ampak jutri osorej bodo in pasje vprege bodo tako drage, da jih bo mogoč kupiti le tisti, kdor ima denarja ko smeti. V mestu je Veliki Olaf. Prejšnji mesec je dospel iz Circle Citya. Je najboljši priganjač psov v deželi in če se bo tudi on udeležil, bo vaš najnevarnejši tekmeec. Drugi je Arizona Bill. Ta je bil dolga leta prevaževalec in poštar. Če se udeleži tudi on, se bo vse zanimanje sosedilo okrog njega in Olafa.«

»In vi hočete, da se jaz udeležim te dirke kot nepoznan konj?«

»Kajpada! In prav to vam bo v prid. Nihče vas ne bo imel za nevarnega. Končno pa, saj veste, vas še vedno prištevajo med novince. Saj še leto dni niste pri nas. Nihče se ne bo zmenil za vas, dokler si pri povratku ne priborite mesta na čelu.«

»Nepoznan konj mora šele tik pred ciljem pokazati svojo pravo vrlino, kajne?«

Prikimala je in živahno nadaljevala. »Povem vam, da me še vedno peče vest zaradi ukane, ki sem jo uporabila proti vam na Babjem potoku. Samo če zmagate zdaj na potoku Mono, mi bo odleglo. In vi lahko zmagate, vi ste edini, ki se morete pri tej dirki kosati s starimi, utrjenimi severnjaki.«

Te besede je izgovorila z nenavadnim ognjem.

Dimaču je postalo pri sreču toplo. Naglo jo je pogledal. V tem nehotenem in resnem pogledu se je zrealilo tiho vprašanje. Njene oči so se srečale z njegovimi. Trenutek je zrla vanje, potem pa je pobesila trepalnice. Zdelo se mu je, da je v njenem pogledu čital nekaj, kar je brez primere važnejše kot tisti kos zlatonosne zemlje, ki jo je Cyrus Johnson pozabil vpisati.

»Pojdem,« je rekel. »In zmagal bom.«
Radostni blisk v njenih očeh je očitno obetal večjo nagrado, kakor pa je bilo vredno vse zlato v potoku Mono. Zapazil je, da se njena roka, ki je doslej počivala v naročju, premika. Za skrivajočo zaveso namiznega prta je segel proti njej in krepak objem ženskih prstov mu je pognal v žile drugi val toplote.

»Kaj neki bo rekel Čok?« je veselo pomislil, ko je odmaknil svojo roko. Na pol ljubosumno se je ozrl na pl. Schroederja in Jonesa in mikalo ga je izvedeti, če ta dva moža slutita, kako čudovita in sladka je ženska, ki sedi poleg njega.

Iz teh misli ga je vzdramil njen glas in spoznal je, da govori že več časa.
»Torej Arizona Bill je belokožen Indijanec,« je pripovedovala. »Veliki Olaf je medvedji krotilec, kralj snega in silovit divjak. Vsak Indijanec bo prej omagal kakor on. Nikdar ni poznal drugačnega življenja kot življenje v divjini in v mrazu.«

»O kom govorite?« je vprašal kapitan Consadine preko mize.

»O Velikem Olafu,« je odgovorila. »Pravkar sem pripovedovala gospodu Bellewu, kako izvrsten potovalec je.«

»Gola resnica,« je potrdil kapitan. »Veliki Olaf je

najzibornejši potovalec na Yukonu. Kar se tiče prodiranja skozi sneg in led, ga stavim nad starega Nika. Leta 1895 nam je prinesel vladna poročila, čeprav sta pred njim dva sla zmrznila na Chilkootu, tretji pa utonil trideset milj pred Dawsonom.«

Dimač je le polagoma potoval proti potoku Mono, ker se je bal utruditi svoje pse, preden se začne prava tekma. Skrbno je opazoval vsako miljo poti in določal postaje, kjer ga bodo čakale vprege. Tekme se je kanilo udeležiti tako število mož, da je bila skoro vsa sto deset milj dolga pot splošno taborišče. Preprežene postaje so se vrstile druga za drugo. Pl. Schroeder, ki se je udeleževal tekme le zaradi športa, je imel enajst popolnih vpreg, za vsakih deset milj drugo. Veliki Olaf jih je imel sedem in Dimač prav toliko. Arizona Bill jih je imel osem. Poleg njih je bilo še več kot štirideset drugih udeležencev. Kajti tudi gori na zlatem severu se ne pripeti vsak dan, da bi tekmovali za milijon dolarjev.

Pokupili so vse pse, kar jih je bilo v deži. Dragoljetniki so imeli polne roke posla in zato so se pasje cene podvojile in početvorile.

Zemljišče številka tri je ležalo deset milj od ustja potoka Mono. Ostalih sto milj pa je bilo treba predirjati po zamrzlem hrbtu Yukona. Na samem zemljišču številka tri je bilo petdeset šotorov in več kot tri sto psov. Stari mejniki, katere je bil pred šestdesetimi dnevi postavil in zaznamoval Cyrus Johnson, so bili še vedno na svojih mestih in vsak posamezen udeleženec je moral večkrat zaporedoma obhoditi in si natančno zapomniti mejo zemljišča, kajti pred tekmo s psi je vse čakala peš tekma preko raznih ovir. Vsak udeleženec je moral postaviti svoje lastne mejnike. To se pravi: moral je postaviti najprej dva središnja mejnika, potem pa še štiri vogalne. Med tem opravilom je moral dvakrat prekoračiti strugo potoka. Šele ko je bilo vse to storjeno, je smel kreniti s svojo vprego proti Dawsonu.